

การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของ
ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ
องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของ
เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ
องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

A STUDY OF THE CONDITION OF PUBLIC HEALTH PERFORMANCE FOR PREVENTING
THE SPREAD OF THE CORONAVIRUS 2019 (COVID FREE SETTING) FOR EARLY
CHILDHOOD OF CHILD DEVELOPMENT CENTER AFFILIATED LOCAL
ADMINISTRATION OF MAE RIM DISTRICT CHIANG MAI PROVINCE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของ
ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ

องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ของ เนตรชนก อุทเลิศ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตธูประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** เนตรชนก อุทเลิศ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ดร. ณัฐวุฒิ สวัสดิ์
- คำสำคัญ:** การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .933 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษา พบว่า 1) การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

Title: A STUDY OF THE CONDITION OF PUBLIC HEALTH PERFORMANCE FOR PREVENTING THE SPREAD OF THE CORONAVIRUS 2019 (COVID FREE SETTING) FOR EARLY CHILDHOOD OF CHILD DEVELOPMENT CENTER AFFILIATED LOCAL ADMINISTRATION OF MAE RIM DISTRICT CHIANG MAI PROVINCE

Author: Netchanok Utthaloet, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Dr. Natthawut Sabphaso

Keywords: Public Health Performance for Preventing the Spread of the Coronavirus 2019 (COVID Free Setting) for Early Childhood of Child Development Center

ABSTRACT

This research aims 1) to study the condition of public health performance for preventing the spread of the coronavirus 2019 (COVID Free Setting) for early childhood of child development center affiliated local administration of Mae Rim District Chiang Mai Province. 2) To compare the condition of public health performance for preventing the spread of the coronavirus 2019 (COVID Free Setting) for early childhood of child development center affiliated local administration of Mae Rim District Chiang Mai Province according educational degree and work experiences. The sample group used in the research was 76 educational personnel of the Child Development Center under the Local Administrative Organization, Mae Rim District, Chiang Mai Province. The instruments used in this study were five-level rating scale questionnaire with the reliability .933 and the data was analyzed by descriptive statistics include percentage, frequency average, standard deviation and inferential statistics: One-way ANOVA.

The results of the study found 1) the public health performance for preventing the spread of the coronavirus 2019 (COVID Free Setting) for early childhood of child development center affiliated local administration of Mae Rim District Chiang Mai Province was at high level. 2) The compare the condition of public health performance for preventing the spread of the coronavirus 2019 (COVID Free Setting) for early childhood of child development center affiliated local administration of Mae Rim District Chiang Mai Province according educational degree and work experiences according to educational degree were different with no statistical significance.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยการสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน ดร.ณัฐวุฒิ สัพโส ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดจน ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่งจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ซึ่งมีรายนามดังต่อไปนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา และนางสาวอุทัยรัตน์ แสนปนวน ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ให้คำแนะนำ แก้ไขตรวจสอบเครื่องมือและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาในครั้งนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถามจนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จจนตราบเทาทุกวันนี้

เนตรชนก อุทเลิศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	29
มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	66

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	73
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	75
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน	85
บทที่ 5 บทสรุป	88
สรุปผลการวิจัย	88
อภิปรายผลการวิจัย	91
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	105
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
ภาคผนวก ค การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	117
ประวัติผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงตัวอย่างกิจวัตรประจำวันในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควโร นา 2019	48
ตาราง 2 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	67
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตามเพศ	73
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก ตามวุฒิการศึกษา	74
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก ตามประสบการณ์ทำงาน	74
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการ ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมแต่ละด้าน.....	75
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการ ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	76
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการ ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal).....	79
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการ ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ	

องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้รับบริการ (COVID FREE
Customer) 82

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการ
ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ
องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 86

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการ
ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ
องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน 87

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	65
--------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้ความสำคัญกับการพัฒนาและให้การศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย กำหนดไว้ในมาตรา 54 ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ประกอบกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติเหตุผลไว้ว่า สมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องทั่วถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงาน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศให้เป็นเอกภาพ และมีความเชื่อมโยงกับทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในลักษณะของการบูรณาการเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับทุกหน่วยงาน โดยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยภายใต้แผนดังกล่าวไว้ทั้งสิ้น 7 ยุทธศาสตร์หลัก ที่ครอบคลุมตั้งแต่ มารดาตั้งครรภ์จนถึงเด็กมีอายุ 6 ปีบริบูรณ์หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดและการให้บริการแก่เด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบและกลไกการบูรณาการสารสนเทศเด็กปฐมวัยและการนำไปใช้ประโยชน์ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดทำและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการตาม

กฎหมาย ยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ และยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการ การสร้างกลไกการประสานการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เดิมส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต่อมาได้ดำเนินการถ่ายโอนให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น เพื่อรองรับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2545 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง จึงถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอายุ 2-5 ปี เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานต่อไป

ในปีการศึกษา 2562-ปัจจุบัน เกิดการระบาดของของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีสาเหตุมาจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรกในนครอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดครั้งนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 และประกาศให้เป็นโรคระบาดทั่วไป ในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 การระบาดทั่วครั้งนี้ยังก่อให้เกิดอุบัติเหตุการณ ประกอบด้วย ความไม่มั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ รวมไปถึงการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา (รัตนา กาญจนพันธ์, 2563) การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนให้ปิดสถานศึกษา เพื่อหลีกเลี่ยงการรวมตัวกันของกลุ่มคนจำนวนมาก ลดการแพร่ระบาด และมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ได้แก่ การเรียนแบบ On-site คือ การเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนซึ่งเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีปริมาณนักเรียนน้อยสามารถจัดพื้นที่แบบเว้นระยะห่างและเข้มงวดการสวมหน้ากากอนามัยตามมาตรการด้านสาธารณสุข การเรียนแบบ On-Air ผ่านระบบมัลติการศึกษากว้างไกลผ่านดาวเทียม

หรือ DLTV การเรียนแบบ On-Line ครูผู้สอนทำการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนแบบ On-demand ผ่านระบบแอปพลิเคชันและการเรียนแบบ On-hand ครูผู้สอนเดินทางไปแจกเอกสารใบงานให้กับนักเรียนที่บ้าน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถานที่รวมตัวของเด็กนักเรียน จากหลากหลายครอบครัวที่ต่างกัน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจก่อให้เกิดโรคติดต่อได้ เพราะเมื่อมีเด็กนักเรียนเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อ และยังเข้าเรียนในสถานศึกษาจึงมีโอกาสที่จะแพร่เชื้อโรคนั้น ๆ ไปสู่นักเรียนคนอื่น ๆ ได้ จากการใกล้ชิด

ด้วยสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นไปตามมาตรการด้านสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานป้องกันโรคในสถานศึกษา มีมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเรื่อง หลักเกณฑ์การเปิดโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 37) ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2565 แจ่มติของศูนย์ของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทยมีแนวโน้มสถานการณ์คลี่คลายไปในทางที่ดี ให้ปรับสถานการณ์พื้นที่ทั่วราชอาณาจักรเป็นพื้นที่เฝ้าระวังสูง สีเหลือง 65 จังหวัด และพื้นที่นำร่องการท่องเที่ยว สีฟ้า 12 จังหวัด เป็นผลให้สถานศึกษาทุกระดับสามารถใช้อาคารสถานที่เพื่อจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเปิดการเรียนการสอนของภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จึงได้ออกหลักเกณฑ์ออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 มาตรการรองรับการเปิดภาคการศึกษาที่ 1/2565 ของสถานศึกษา (โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา) เพื่อจัดการเรียนการสอนแบบ On site จำแนกตามพื้นที่การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดของ 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC), 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) และแนวทาง 7 มาตรการเข้มสำหรับสถานศึกษา (โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา) โดยต้องจัดการเรียนการสอนในอาคารสถานที่โดยปฏิบัติตามมาตรการ 6-6-7 อย่างเคร่งครัด ส่วนที่ 3 หลักเกณฑ์พิจารณาเตรียมการใช้อาคารหรือสถานที่เพื่อจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา (โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา) ส่วนที่ 4 แนวปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของสถานศึกษา และส่วนที่ 5 หลักเกณฑ์การพิจารณา

สำหรับการใช้อาคารหรือสถานที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพื่อการสอบ การฝึกอบรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก

คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่ได้ออกคำสั่ง ที่ 317/2564 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2564 เรื่อง มาตรการการเปิดสถานรับเลี้ยงเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์เด็กพิเศษ สถานที่ให้การดูแล หรือสถานสงเคราะห์อื่นที่เป็นการจัดสวัสดิการให้แก่เด็ก ทุกสังกัด ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ หากมีความจำเป็นจะเปิดให้ดำเนินการต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่โดยผ่านการประเมินจากหน่วยงานที่กำหนด เนื่องจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีมติให้ผ่อนคลายนโยบายมาตรการหลายมาตรการลง เพื่อลดผลกระทบต่อการประกอบกิจกรรมอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน พร้อมกับยังคงมาตรการการเฝ้าระวังและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไว้ โดยให้ทุกพื้นที่สถานการณ์ต้องปฏิบัติตามมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการพิจารณากลับกรองการประเมินก่อนเสนอให้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่พิจารณาอนุญาต

อำเภอแม่ริมได้แจ้งแนวทางการเปิดสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ณ สถานที่ตั้ง (On-site) ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2565 โดยอ้างถึงหนังสือจังหวัดเชียงใหม่ ที่ ชม 0023.6/ว 7279 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2565 ว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษาระดับปฐมวัยในสังกัดดำเนินการตามแนวทางการเปิดสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ณ สถานที่ตั้ง (On-site) ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้ 1. ขั้นตอนก่อนการเปิดเรียน ณ สถานที่ตั้ง (On site) ของสถานศึกษา ได้แก่ (1) สถานศึกษาเปิดเรียนได้ตามปกติ (2) สถานศึกษาต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน Thai Stop Covid Plus (TSC+) (3) ครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องได้รับวัคซีนเข็ม ที่ 1 มากกว่าร้อยละ 85 (หรือเข็มที่ 2 มากกว่าร้อยละ 85) และ(4) สถานศึกษาจัดห้องเรียนให้ผู้เรียนมีระยะห่างกัน 1.5 เมตร (ห้องเรียนปกติไม่เกิน 25 คน) 2. ขั้นตอนปฏิบัติระหว่างกาเปิดเรียน ณ สถานที่ตั้ง (On site) ได้แก่ (1) ดำเนินการตาม 6 มาตรการหลัก 6 มาตรการเสริม และ 7 มาตรการเข้มงวด อย่างเคร่งครัด และ (2) ตรวจสอบการจัดการอนามัยและสิ่งแวดล้อม และ 3. ขั้นตอนปฏิบัติเมื่อเกิดการแพร่

ระบาดในสถานศึกษา ได้แก่ (1) ดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุของสถานศึกษา และ (2) กรณีที่มีการแพร่ระบาดในสถานศึกษามากกว่า 1 ห้องเรียน ให้อยู่ในการกำกับควบคุมของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ และมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 สูงเนื่องจากยังมีความสามารถในการดูแลป้องกันตนเองน้อย ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่รวมตัวของเด็กนักเรียนจากหลากหลายครอบครัวที่ต่างกัน เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดโรคติดต่อและการแพร่เชื้อไปสู่ครอบครัวได้ง่าย การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการเกิดโรค จึงเป็นวิธีการลดความเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคของเด็ก ครอบครัว และบุคลากรให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ สร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัย ผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจะได้ข้อมูลเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

คำถามการวิจัย

สภาพการปฏิบัติตามสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติตามสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting)

สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 95 คน

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกระจายชีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มีกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 76 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น
  - 1.1.1 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
  - 1.1.2 ระดับปริญญาตรี
  - 1.1.3 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
- 1.2 ประสบการณ์ทำงาน จำแนกเป็น
  - 1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
  - 1.2.2 5-10 ปี
  - 1.2.3 มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)
- 2.2 ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)
- 2.3 ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer)

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การมีแนวความคิดที่จะใช้ยึดถือในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนงาน การดำเนินงาน มีการประเมินผลและติดตามในการจัดการสถานศึกษาให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางภายใต้การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อาศัยความร่วมมือจากคณะครูและภาคีเครือข่าย โดยอาศัยปัจจัยในการบริหาร ได้แก่ กำลังคน เงิน วัสดุ และระบบงาน

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีขอบข่ายงานทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง มาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคด้วยหลักการ COVID Free Setting และ Universal Prevention เพื่อให้ป้องกันความเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคต่อเด็ก ครอบครัว และบุคลากรให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัย ไม่ให้เป็นแหล่งการแพร่ระบาด และเพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเปิดดำเนินการได้อย่างปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านผู้ให้บริการ และด้านผู้รับบริการ

ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID FREE Environment) หมายถึง การทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน ทำความสะอาดห้องส้วม ทุก 1-2 ชั่วโมง รวมถึงกำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน จัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน และให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง มีการควบคุมทางเข้า-ออก การจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีมาตรการคัดกรองไข้ อากาศไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคารและให้สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา มีการแนะนำบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด การเว้นระยะห่างในการทำกิจกรรมทุกประเภทอย่างน้อย 1 เมตร การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวนผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยง 1 คน การควบคุมจำนวนบุคลากรและเด็กมิให้อัดและรวมกลุ่ม หรือลดเวลาในการทำกิจกรรม และจัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ตีรวมถึงภายในห้องสุขา

ด้านผู้ให้บริการ (COVID-FREE Personnel) หมายถึง ผู้ดูแลเด็กต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการป้องกันควบคุมโรคสำหรับเด็กปฐมวัย มีการกำกับ ติดตามบุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล และมาตรการ DMHTTA จัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด และได้รับการตรวจ ATK /RT- PCR ครบ 100% ของบุคลากรทั้งหมด ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่เกิน 1-3 วัน(ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด) จัดให้บุคลากรมีการประเมินความเสี่ยงของตนเองและได้รับคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ บุคลากรที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง ให้หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ บุคลากรที่มีความเสี่ยงสูงให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา สังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK/RT-PCR บุคลากรที่มีความเสี่ยงต่ำ ไม่ต้องกักตัวแต่ให้ตรวจ ATK ซ้ำ เน้นมาตรการป้องกันการแพร่เชื้ออย่างเคร่งครัดหลังการสัมผัสโรค บุคลากรที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา ตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ บุคลากรที่ป่วยยืนยันเมื่อรักษาครบตามกระบวนการแล้ว ให้กลับมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้นมาแสดงเป็นหลักฐาน

ด้านผู้รับบริการ (COVID-FREE Customer) หมายถึง มีการสำรวจความต้องการ และความจำเป็นของครอบครัว ในการให้เด็กมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดให้เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคน ต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคนประเมินความเสี่ยงของตนเองเป็นประจำ และลงทะเบียนเข้า-ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง ปฏิบัติตามมาตรการส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด มุ่ง ลดการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อโดยยึดหลัก Universal Prevention ให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัย ที่ใช้บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จัดให้เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่พักอาศัยอยู่ในทุกพื้นที่เฝ้าระวังโรคและคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ และอาจตรวจ ATK เมื่อมีอาการป่วย ให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ เด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยันทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการ และตรวจหาเชื้อ เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา เด็กปฐมวัยที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคโควิด -19 เมื่อรักษาครบตามแล้ว ให้กลับมาใช้บริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบผลการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรการปลอดภัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา
  - 1.1 การบริหารจัดการ
  - 1.2 การบริหารสถานศึกษา
  - 1.3 หลักการบริหารจัดการสถานศึกษา
  - 1.4 การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
  - 2.1 ความหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
  - 2.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
  - 2.3 หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
  - 2.4 การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
  - 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
  - 3.2 การปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
  - 3.3 การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา

การบริหารจัดการ

ธงชัย วงศ์สุวรรณ (2540) ได้กล่าวถึง การบริหารจัดการไว้ดังนี้ การบริหารจัดการที่เป็นคู่มือในการบริหารจัดการภายใต้ความซับซ้อนของระบบข้อมูลข่าวสาร ได้ชี้ประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จไว้ 7 ด้าน ได้แก่

1. การใช้เทคนิควิธีที่มีขอบเขต ครอบคลุมวัตถุประสงค์มีกลยุทธ์และมีคุณภาพ
2. การบริหารจัดการในลักษณะเป็นกระบวนการแก้ปัญหา
3. การมีคณะผู้บริหารที่มีศักยภาพในการตัดสินใจสูง
4. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกคน
5. การนำผลจากการตัดสินใจมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว
6. การมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสม
7. การบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์

พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์การ วงศ์ธนวิสุ (2546) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการไว้ดังนี้ การบริหารจัดการ หมายถึง ศักยภาพทางการบริหารจัดการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ศักยภาพของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการและศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยที่ศักยภาพของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการประเมินได้จากความเข้มแข็งของ 8 องค์ประกอบทางการบริหาร ซึ่งได้แก่ 1) การวางแผน 2) การฝึกอบรม 3) การนิเทศงาน 4) การบริหารงานบุคคล 5) ความพร้อมของชุมชน 6) การบริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ 7) การบริหารระบบสารสนเทศ และ 8) การเตรียมความพร้อมของชุมชน

2. ศักยภาพของผู้บริหาร ประเมินได้จากความสามารถของผู้บริหารใน 6 ด้าน ซึ่งได้แก่ 1) ความสามารถในการจัดหาและระดมทรัพยากรเข้าสู่การบริหารจัดการ 2) ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกให้อยู่ในกรอบ 3) ความสามารถในการจัดสรรและแบ่งปันทรัพยากร 4) ความสามารถในการบริหารจัดการขวัญและกำลังใจ 5) ความสามารถในการบริหารจัดการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และ 6) ความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาที่เบ็ดเสร็จครบวงจร

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546) กล่าวว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) การบริหารการพัฒนา (Development Administration) การบริหารการบริการ (Service Administration) ในแต่ละคำนั้น มีความหมายที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน อย่างเห็นได้ชัดอย่างน้อย 3 ส่วน คือ 1) ล้วนแต่เป็นแนวทางหรือวิธีการในการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงาน

ของรัฐ และ/หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นนำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการ 2) มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การคิด (Thinking) หรือการวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Acting) และการประเมินผล (Evaluating) และ 3) มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศให้ไปในทิศทางที่จะสามารถทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงเพิ่มมากขึ้น สำหรับส่วนที่แตกต่างกันก็คือ แต่ละคำมีจุดเน้นต่าง คือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขันความเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยผลตอบแทนการลดขั้นตอนและการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญ เรื่อง การบริหารรวมทั้งการพัฒนานโยบาย แผน แผนงาน โครงการ (Policy, Plan, Program, Project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริหารการบริการเน้นเรื่องการอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน

ประชุม รอดประเสริฐ (2546) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันในปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุถึงความสำเร็จหรือตามเป้าหมายที่บุคคลเหล่านั้นต้องการความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยกระบวนการในการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญหลายหลักการด้วยกัน คือ การวางแผน (Planning) การจัดหน่วยงาน (Organizing) การอำนวยความสะดวก (Directing) และการควบคุม (Controlling) และได้ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การดำเนินการในการรวบรวมแนวคิดและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการจัดทำหรือร่างโครงการขึ้นและใช้กรอบร่างโครงการนี้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานในลักษณะที่ว่าจะทำอย่างไร ทำไปทำไม เกี่ยวข้องกับผู้ใด จะต้องจัดทำสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นอย่างไร จึงจะทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารโครงการเป็นไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมายโครงการ

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดรูปแบบในการบริหารโครงการรวมทั้งการจัดคนให้เข้าทำงานด้วย โดยจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดทำหน้าที่รับผิดชอบอะไร ประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวนเท่าใด เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ควรมีอะไรบ้าง การจัดหน่วยงานเป็นขั้นตอนที่แสดงขอบข่ายงาน ระยะเวลาที่ต้องกระทำการประสานงานกับหน่วยงานอื่น และกลไกในการปฏิบัติงานที่จะนำไปซึ่งประสิทธิภาพของงานหรือโครงการจัดหน่วยงาน

3. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานทราบว่า มีขอบเขตในการปฏิบัติภารกิจ มากน้อยเพียงใด มีกิจกรรมใดบ้างที่จะต้องกระทำ และอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใด หรือหน่วยใด หากมีปัญหาอุปสรรคหรือมีเรื่องที่ต้องการแก้ปัญหาและการตัดสินใจบุคคลใดหรือ หน่วยงานใดเป็นผู้กระทำหน้าที่นั้น นอกเหนือจากนี้การอำนวยการยังครอบคลุมไปถึงการกำหนด รายละเอียด และการอนุมัติเบิกจ่ายทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานโครงการ ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการอำนวยการเป็นกระบวนการที่เน้นการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อการบริหารโครงการด้วย

4. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการและการควบคุม ควรหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดความสำเร็จของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การควบคุมยังรวมถึงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการไปในตัวด้วย

อุทัย เลหาวิเชียร (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการอย่างหนึ่งที่มีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดการบริหารเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของระบบสังคม เช่น มีการบริหารในกิจกรรมการเกษตร การสาธารณสุข การศึกษา การทหาร การพาณิชย์ การยุติธรรม การอุตสาหกรรม ฯลฯ นอกจากนี้การบริหารก็เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งด้วย ซึ่งหมายความว่า มีขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริหาร เรียกว่า “กระบวนการการบริหาร” อันที่จริง กระบวนการบริหารเป็นแนวความคิดที่ได้มีการพัฒนาตั้งแต่อดีตซึ่งรู้จักกันในอักษรย่อว่า “POSDCORB” อักษรย่อดังกล่าวสามารถขยายความได้ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดการองค์การ (Organizing) 3) การจัดการบุคคล (Staffing) 4) การอำนวยการ (Directing) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การรายงาน (Reporting) และ 7) การงบประมาณ (Budgeting) ในปัจจุบันเนื่องจากการพัฒนาความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์ กระบวนการบริหาร จึงได้เปลี่ยนจาก “POSDCORB” มาเป็น “POLE” ซึ่งก็คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดการองค์การ (Organizing) 3) การเป็นผู้นำ (Leading) และ 4) การประเมินผล (Evaluating) นอกจากนี้อุทัย เลหาวิเชียร ยังได้ให้ความหมายของการบริหารและกระบวนการของการบริหาร การบริหารเป็นคำกลาง ๆ ซึ่งอาจใช้กับการบริหารทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน การบริหารภาครัฐนิยมเรียกกันว่า “การบริหารรัฐกิจ” ส่วนการบริหารภาคเอกชน เรียกกันว่า “การบริหารธุรกิจ” ดังนั้น การบริหารรัฐกิจ ก็คือ การบริหารภาครัฐ ซึ่งหมายถึง การบริหาร

ซึ่งมีสาระ ดังนี้ 1) ครอบคลุมถึงกิจกรรมของฝ่ายบริหารในภาครัฐ 2) หมายรวมถึงการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ 3) ครอบคลุมถึงปัญหาเกี่ยวกับการพฤติกรรมของคน และความร่วมมือของคนในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของภาครัฐ ซึ่งการบริหารรัฐกิจ หมายถึง กิจกรรมนอกจากนี้ การบริหารรัฐกิจในทางการศึกษายังมีอีกคำหนึ่งที่พบเห็นกันเสมอ คือ คำว่า “รัฐประศาสน-ศาสตร์” ซึ่งมีความหมายถึงวิชาที่เกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ รัฐประศาสนศาสตร์จึงมีความหมายถึงลักษณะวิชา (Discipline) นิยมเขียนว่า “Public Administration”

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารจัดการ โดยแบ่งหน้าที่ของการบริหารจัดการออกเป็น 4 หน้าที่ คือ

1. การวางแผน เป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจว่าบริษัทมีวัตถุประสงค์อะไรในอนาคต และจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ลักษณะการวางแผนมีดังนี้

- 1.1 การดำเนินการตรวจสอบตัวเอง เพื่อกำหนดสถานภาพในปัจจุบันของ
- 1.2 การสำรวจสภาพแวดล้อม
- 1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์
- 1.4 การพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคต
- 1.5 การกำหนดแนวทางปฏิบัติและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร
- 1.6 การประเมินแนวทางการปฏิบัติงานที่วางไว้
- 1.7 การทบทวนและปรับแผนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

1.8 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่างทั่วถึง

2. การจัดองค์การ เป็นขั้นตอนในการจัดบุคคลและทรัพยากรที่ใช้ในหารทำงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงานนั้นหรือเป็นการจัดบงงานและจัดสรรทรัพยากรสำหรับงาน เพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จ การจัดองค์การประกอบด้วย

- 2.1 การระบุอธิบายงานที่จะถูกนำไปดำเนินการ
- 2.2 การกระจายงานออกเป็นหน้าที่
- 2.3 การรวมหน้าที่ต่าง ๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน
- 2.4 การอธิบายสิ่งจำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่งงาน

2.5 การรวมตำแหน่งงานต่าง ๆ เป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์อย่างเหมาะสม และสามารถบริหารจัดการได้

2.6 การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่

2.7 การทบทวนและปรับโครงสร้างขององค์การเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

2.8 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดการเป็นไปอย่างทั่วถึง

2.9 การกำหนดความจำเป็นของทรัพยากรมนุษย์

2.10 การสรรหาผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2.11 การคัดเลือกจากบุคคลที่สรรหามา

2.12 การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่าง ๆ

2.13 การทบทวนและปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรมนุษย์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

2.14 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดคนเข้าทำงานเป็นไปอย่างทั่วถึง

3. การจูงใจ เป็นขั้นตอนในการกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นและชักนำความพยายามของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายองค์การ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการใช้ความพยายามของผู้จัดการที่จะกระตุ้นให้พนักงานมีศักยภาพในการทำงานสูง ดังนั้น การนำจะช่วยให้งานบรรลุผลสำเร็จเสริมสร้างขวัญและใจผู้ใต้บังคับบัญชา การนำประกอบด้วย

3.1 การติดต่อสื่อสารและอธิบายวัตถุประสงค์ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบ

3.2 การมอบหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่าง ๆ

3.3 การให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน

3.4 การให้รางวัลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา บนพื้นฐานของผลการปฏิบัติงาน

3.5 การยกย่องและสรรเสริญและการดำเนินนโยบายยุติธรรมและถูกต้องเหมาะสม

3.6 การจัดหาสภาพแวดล้อมมากระตุ้นการจูงใจ โดยการติดต่อสื่อสารเพื่อสำรวจความต้องการและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

3.7 การทบทวนและปรับวิธีของภาวะความเป็นผู้นำ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

3.8 การติดต่อสื่อสารโดยทั่วทุกแห่งในกระบวนการของภาวะความเป็นผู้นำ

4. การควบคุม เป็นการติดตามผลการทำงานและแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่จำเป็นหรือเป็นขั้นตอนการวัดผลการทำงานและดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ซึ่งการควบคุมประกอบด้วย

4.1 การกำหนดมาตรฐาน

4.2 การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน

4.3 การแก้ไขความบกพร่อง

4.4 การทบทวนและปรับวิธีการควบคุม เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนให้บรรลุถึงความสำเร็จหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ขององค์กร มีขั้นตอนกำหนดที่ชัดเจน เช่น การกำหนดมาตรฐาน การวางแผน การจัดการ การปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบประเมินผล การกำหนดบทบาทหน้าที่ เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อองค์กร

การบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างเด่นชัดเป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้อย่างชัดเจน ซึ่งใช้ความพยายามต่าง ๆ ในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ การประเมินผลและการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและนักเรียนมีคุณภาพอันพึงประสงค์ของสังคม

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถ มีทักษะมีคุณธรรมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุด ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สิรินญา ศิริประโคน (2561) กล่าวว่า บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือ การพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคม

ต้องการและเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพึงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้งคน เงิน เวลาและทรัพย์สินอย่างอื่น เพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สิวรรณี ไชยกุล (2562) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษา และมีความเป็นประชาธิปไตยเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

เกียรติคุณ แก้วสอน (2563) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนในสังคมให้ได้รับการศึกษาตามสภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

พัชณวีรวิสา จันทพิมพ์ (2565) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารภายในสถานศึกษา มีกระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบตามกระบวนการบริหารที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ให้เกิดความเจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีของสังคม

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารภายในสถานศึกษา โดยมีแบบแผน วิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาไว้อย่างมีระบบ การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ การประเมินผลและการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและเด็กนักเรียนมีคุณภาพ อันพึงประสงค์ของสังคม

หลักการบริหารจัดการสถานศึกษา

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) การบริหารการศึกษาปฐมวัยขึ้นอยู่กับสิ่งที่ผู้บริหารยึดว่า จะบริหารงาน โดยหลักการใดจึงจะประสบความสำเร็จสูงสุด และบังเกิดทั้งประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่หน่วยงานโดยการบริหาร ซึ่งการบริหารการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการ

1. แนวความคิดของการบริหารสถานศึกษาการบริหารการศึกษามีแนวความคิดเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ยึดวิธีบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ให้ความสนใจงานเป็นสำคัญ โดยยึดถือว่าการบริหารเป็นการจัดระบบ ระเบียบวิธีการทำงานวางแผนงานให้คนปฏิบัติงาน ถ้าคนได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ งานจะดีมีประสิทธิภาพ กลุ่มที่ 2 ยึดวิธีการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ ให้ความสำคัญต่อคนเป็นคนสำคัญ โดยถือว่ปัจจัยสำคัญของการบริการ คือ ปัจจัยมนุษย์ ถ้าสามารถพัฒนาคนที่ปฏิบัติงานให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสำเร็จของงานจะเกิดขึ้น การบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์นี้ เป็นการบริหารงาน โดยยึดหลักมนุษย์สัมพันธ์เป็นหลัก

2. ลักษณะของการบริหารงานในโรงเรียน การบริหารงานในโรงเรียนเป็นการบริหารการศึกษาซึ่งมีลักษณะเป็นการบริหารงานใน รูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นลักษณะเฉพาะของคณะกรรมการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เมื่อมีปัญหาที่นำเข้ามาปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการบริหาร ทำให้เกิดความรอบคอบและเป็นการบริหารที่เป็นประชาธิปไตย เพราะเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน คณะกรรมการบริหารงานโรงเรียนจะประกอบด้วยคณะครูในโรงเรียนจากสายงานต่าง ๆ โดยมีครูใหญ่เป็นประธาน

3. ปัจจัยในการบริหารการบริหารงานจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จะต้องมียปัจจัยในการบริหารที่เรียกว่า 4M ได้แก่ M 1. กำลังคน (Man Power) การทำงานจะสำเร็จได้ต้องมีคนดี มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน มีความสนใจและตั้งใจทำงาน งานจึงจะประสบผลสำเร็จ M2. เงิน (Money) เงินเป็นปัจจัยสำคัญ การทำงานใดหากขาดเงิน งบประมาณในการทำงานแล้วย่อมไม่สำเร็จผล M3. วัสดุ (Materials) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้งานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น M4. ระบบงาน (Management) ระบบงาน ได้แก่ โครงสร้างในการบริหารงาน การแบ่งส่วนงานการประสานงาน เป็นระบบการ จัดการหรือระบบการบริหารงาน จะต้องมีการเปรียบเทียบ มีการประสานงานกันอย่างดี

4. หลักการบริหารงานการบริหารงานในศูนย์เด็กจะต้องยึดถือหลักที่ว่า บริหารงานเพื่อเป็นประโยชน์แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน การบริหารงานโรงเรียนจะต้องยึดหลักการบริหารงานด้วยวิธีการประชาธิปไตย มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียนเพื่อดำเนินงานให้การศึกษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องรู้จักกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุกคนได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่เต็มกำลัง ในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ร่วมกันอย่างรอบคอบ และมุ่งอบรมนักเรียน

ให้รู้จักคิดหาเหตุผล ฝึกฝน ความรับผิดชอบ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น และพัฒนาบุคลิกภาพ ตลอดจนมีจรรยาบรรณทางและวัฒนธรรมอันดีงามสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี หลักการบริหารงานโรงเรียนมีดังนี้ คือ

4.1 จัดโรงเรียนให้เหมาะสมกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา ครูใหญ่ต้องจัดประชุมชี้แจงให้คณะครูทุกคนได้เข้าใจปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อคณะครูจะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วมกัน

4.2 วางแผนการบริหารให้สอดคล้องกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา โดยการที่คณะกรรมการโรงเรียนร่วมประชุมวางนโยบายการบริหารงาน และให้คณะครูได้ทราบแนวนโยบายเหล่านั้นด้วย

4.3 การวางแผนงานและโครงการบริหารงานโรงเรียน โดยยึดหลักประชาธิปไตย ให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการตกลงในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ และโครงการต่าง ๆ ควรปฏิบัติได้ง่ายและสะดวก

4.4 กำหนดสิทธิและหน้าที่ของบุคคลแต่ละคนให้ชัดเจน การกำหนดหน้าที่ของบุคคลต้องเหมาะสมกับการรับผิดชอบของบุคคลนั้น

4.5 การดำเนินงานใดก็ตามต้องดำเนินงานด้วยความระมัดระวัง และเหมาะสมกับกิจการนั้น ๆ

4.6 มีการเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์พิเศษซึ่งอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดหวัง และพร้อมที่จะแก้ไข และการบริหารงานที่ดีควรปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้คล่องตัว

4.7 มีการประเมินผลและติดตามโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

4.8 การบริหารงานที่ดีจะต้องมีการแบ่งสายงาน ให้รู้หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนสายงานและบังคับบัญชา ฉะนั้น ทุกโรงเรียนควรมีแผนผังจัดสายงานของโรงเรียนชัดเจน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542) ได้เสนอหลักการบริหารสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. จะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรับความเป็นสังคมนานาชาติ และความเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร รัฐจะต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อันได้แก่ การพัฒนาความเป็นสากล ในส่วนของหลักสูตรจะต้องปลูกฝังเรื่อง ทักษะในการดำรงชีวิต และทักษะพื้นฐานอย่างเพียงพอในการศึกษาต่อหรือออกไปประกอบอาชีพ

2. จัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้และสามารถนำความรู้ในวิชาต่าง ๆ ไปบูรณาการใช้ในการดำเนินชีวิต

3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการระบบคุณภาพมีการควบคุมคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน มีการทำงานเป็นทีมและให้ทุกคนมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบการสร้างขวัญกำลังใจจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ระบบสารสนเทศ การทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และมีระบบการรายงานต่อผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานเหนือสถานศึกษา

4. จัดกระบวนการบริหารจัดการ โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและหน่วยงานมีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5. สถานศึกษาบริหารงาน โดยอิสระตามนโยบายกระจายอำนาจ โดยความเห็นชอบภายใต้การบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มาจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประชาชน โดยให้มีการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด

6. สถานศึกษาสามารถตัดสินใจได้ในทุกระดับ สามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น สามารถอนุมัติหลักสูตรโดยคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการตัดสินใจของสถานศึกษาเองอยู่บนพื้นฐานว่าเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุด และมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การมีแนวความคิดที่จะใช้ยึดถือในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนงาน การดำเนินงาน มีการประเมินผลและติดตามในการจัดการสถานศึกษาให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางภายใต้การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อาศัยความร่วมมือจากคณะครูและภาคีเครือข่าย โดยอาศัยปัจจัยในการบริหาร ได้แก่ กำลังคน เงิน วัสดุ และระบบงาน

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก และผู้ด้อยโอกาส ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับบริการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา การส่งเสริมการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องคำนึงถึงขอบข่ายงานหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จึงได้แบ่งงานที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบคลุมตามลักษณะการดำเนินงานให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, 2559)

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และมาตรา 18 กำหนดว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ (1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ฯลฯ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ

1.1 ด้านการบริหารงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง
- 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนาจึงทำให้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์ที่แตกต่างและหลากหลาย ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ดังนี้

1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติดังนี้

1) รูปแบบที่ 1 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) รูปแบบที่ 2 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสถานร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านใด โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน

3) รูปแบบที่ 3 กรณีศาสนสถานเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ยกเว้นรายการอาหารเสริม (นม) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากเงิน

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 รายการ ดังนี้

- 1.2.1 เงินเดือน และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.2.2 ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคม สำหรับพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก
- 1.2.3 ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว)
- 1.2.4 ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก (กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรให้)
- 1.2.5 ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 1.2.6 อาหารเสริม (นม)
- 1.2.7 อาหารกลางวัน

2. ด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศักยภาพในการจัดการศึกษาอบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 2 ประเภท ได้แก่

2.1 พนักงานส่วนท้องถิ่น

2.1.1 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศพด.) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

2.1.2 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.1.3 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2 พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก โดยแต่ละตำแหน่งมีมาตรฐานตำแหน่ง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการคัดเลือก หรือสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง ตามมาตรฐานตำแหน่งและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น กำหนด

3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ และสุขภาพของเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจการก่อสร้างอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็ก และฝึกสุขนิสัยให้เด็ก มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญในการ

ก่อสร้างอาคารหรือการปรับปรุงอาคารสถานที่ เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.1 ด้านอาคารสถานที่

3.1.1 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็น ต้องสร้างอาคารให้ห่างจากแนวถนน ไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วเพื่อป้องกันอันตราย พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่ที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่ น้ำท่วมไม่ถึง กรณีที่มีอาคารเดิมอยู่แล้ว แต่มีสภาพเสี่ยงไม่เหมาะสมองค์ประกอบของสิ่งก่อสร้างควรพิจารณา ตั้งงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสม

3.1.2 จำนวนชั้นของอาคาร อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัย ที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2 เมตร ประตูทางเข้า-ออก จากตัวอาคารควรมีอย่างน้อย 2 ทาง มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคาร ได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตรนับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้าง และความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง บันไดไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง และราวบันได มีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันได และช่องลูกกรงบันได

3.1.3 พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วน จากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์

โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่

3.2 ด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.1 ภายในอาคาร แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะสมในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผล ถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่างประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษต้องมีเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

3.2.2 ภายนอกอาคาร ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฟุ่มละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3.2.3 ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยและมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ควรเป็นพื้นสนามหญ้า ดิน ทราย หรือวัสดุ ที่อ่อนนุ่ม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในพื้นที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัดหรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมงในแต่ละวัน

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และ

ความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพเพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบทและวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น และเพื่อส่งเสริมความรักความเอื้ออาทรของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น ซึ่งการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 11 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ด้านหลักสูตร
- 4.2 ด้านการจัดประสบการณ์การจัดกิจกรรมประจำวัน
- 4.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
- 4.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 4.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
- 4.6 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 4.7 ด้านการวัดและประเมินผล
- 4.8 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่างโครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน

อย่างหลากหลาย)

- 4.9 ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร
- 4.10 ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ
- 4.11 ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชนและมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณ

การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคม ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร และหัวหน้าส่วนราชการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

6.1 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.2 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม กรอบรรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอก และทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ

6.3 จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

6.4 สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ

6.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือเพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้

6.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกับกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพ ในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีขอบข่ายงานทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ความหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

เยาหวา เดชะคุปต์ (2542) การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมองการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไป

หลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กัน

กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรม ที่ได้กอดักอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

วัชรีย์ ร่มคิด (2547) ได้ให้ความหมายของ การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย 0-6 ปี เพื่อเตรียมความพร้อม (Readiness) และส่งเสริมพัฒนาการ (Development) ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ให้กับเด็กวัยนี้ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความหมายที่เป็นสากล หมายถึง การจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กแรกเกิด-5 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กวัย 0-6 ปี ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และจิตใจ และด้านสังคม ให้แก่เด็กปฐมวัยรวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526, สื่อออนไลน์) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางกายของเด็กอย่างเต็มที่ จะได้เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ แข็งแรง
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ อารมณ์และสังคมของเด็ก เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายได้

3. เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ มีความขยัน ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด และรักความสะอาด

4. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ

5. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน หรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเปราะบางของพัฒนาการตั้งแต่แรกและดำเนินการต่อไปโดยเหมาะสม

นิตยา ประพฤติกิจ (2539) กล่าวว่า เป้าหมายการสอนเด็กปฐมวัยควรประกอบด้วย

1. สร้างเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ดีต่อตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและมีการเริ่มต้นในโรงเรียนที่ดี เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาถึงขีดสุดยอด

2. ให้โอกาสเด็กได้พัฒนาบุคลิกภาพทุก ๆ ด้านโดยการ

2.1 จัดประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม

2.2 ฝึกใช้กล้ามเนื้อใหญ่และเล็กเพื่อพัฒนาร่างกาย

2.3 ยอมรับการแสดงออกทางด้านอารมณ์ของเด็ก

2.4 สร้างประสบการณ์ที่สร้างเสริมให้เด็กใช้ความคิดวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาได้

ปัญหาได้ในหลาย ๆ รูปแบบ

3. กระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาโดยจัดให้เด็กได้ฝึกฟังและพูด

4. พัฒนาการรับรู้ (Awareness) โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง

5. ส่งเสริมให้เด็กสามารถฟังพาตนเอง

6. ช่วยเหลือเด็กในการค้นคว้าสำรวจสิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กรู้สึกพอใจหรือสนใจ

ในความอยากรู้อยากเห็นของตน

7. ช่วยสร้างเด็กให้มีนิสัยที่ดีในการทำงาน

8. มีประสบการณ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ

9. จัดประสบการณ์ที่สนองความต้องการของเด็กแต่ละคนและเด็กเป็นกลุ่ม

10. พัฒนาให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อครู โรงเรียน และเข้าใจสายใยสัมพันธ์ระหว่างบ้าน

กับโรงเรียน

11. สร้างเสริมประสบการณ์ที่เด็กยังไม่มีที่บ้าน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
  2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
  3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
  4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
  5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
  6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
  7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
  8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
  9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
  10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
  11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
  11. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
- สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรปฐมวัยตามช่วงวัย ให้ครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ มีคุณภาพ

หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) ได้สรุปหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่าควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ความเสมอภาคทางโอกาส เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใดมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการพัฒนาในระดับปฐมวัย เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพโดยเฉพาะเด็กในชนบท ชุมชนแออัด หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากไร้ ควรได้รับการพิจารณาช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาตามแนวทางเช่นเดียวกับเด็กในเมืองได้รับ

2. การพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ภายในตัว ซึ่งติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ศักยภาพต่าง ๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาได้และสามารถจะนำออกมาใช้ เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและแรงจูงใจภายในตนเอง การจัดการศึกษา สำหรับเด็กวัยนี้จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมา และพัฒนาศักยภาพนั้น ให้เจริญงอกงามสมบูรณ์

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การจัดการศึกษาปฐมวัยจะต้องตระหนักถึงหลักความจริงนี้ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเป็นพื้นฐานในการวางแผนทางการพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะของเขา และเป็นการพยายาม เข้าถึงตัวเด็กแต่ละคนด้วย

มาซิโซเกลีย (Massoglia, 1977, pp. 3-4 อ้างอิงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ทุกรูปแบบควรมีส่วนสำคัญดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าเรียน ในระบบโรงเรียน
2. วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ
3. สิ่งแวดล้อมที่บ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาในทุก ๆ ด้าน
4. พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูก
5. อิทธิพลจากที่บ้านควรมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็ก และสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2560) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้สอนเด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านเป็นองค์รวมมีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยกำหนด หลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย

3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลายได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ

4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุม เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบท การจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) กล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่อยู่ดูแลและให้การศึกษาคูหาเด็ก อายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนที่ราชการต่าง ๆ โอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ วัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบ การพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยาที่ดี ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์เด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก พัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐานและได้กำหนด ภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษา เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งต้นจิตใจ อารมณ์ ร่างกาย สังคม และมีศักยภาพ สติปัญญาที่มีความพร้อมในที่จะรับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนา และวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาอารมณ์ บุคลิกภาพและสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานรวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการความสนใจความถนัดของตนเองด้านวิชาการวิชาชีพ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และมีความสำนึกในความเป็นไทย

3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพเป็นการจัดบริการ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา ความรู้ เพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4. การจัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัดและ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กและเยาวชน แก่เด็กและเยาวชนประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5. มีการดำเนินงานทางด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาท้องถิ่น มีกำหนดไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ระหว่างเกณฑ์การศึกษาทุกคนในเขตความรับผิดชอบ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตร อย่างเท่าเทียม และเสมอภาคกัน

2. เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อมทางจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ให้เป็นไปตาม มาตรฐานที่รัฐกำหนดไว้ และให้ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งเน้น พัฒนาให้เกิดความสมดุล ทางด้านจิตใจสติปัญญา ร่างกายและสังคมระดับความคิดคำนึง และพฤติกรรมซึ่งเน้นมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นดำเนินตามความต้องการ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมการสนับสนุนของบุคคลครอบครัวชุมชนเอกชนองค์กรชุมชนองค์กรเอกชนองค์กร

วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่นในการจัดการศึกษา
ทุกระดับตามศักยภาพ และความสามารถของท้องถิ่น

5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกาย และฝึกฝน
กีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชนเพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ
ทั้งด้านร่างกายสติปัญญาจิตใจ และสังคมโดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬา
นันทนาการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กเยาวชนไปในแนวทางที่ถูกต้องใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์

6. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้าง และพัฒนาอาชีพ เพื่อให้มี
คุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาสผู้ด้อยโอกาสผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการ
ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีความก้าวหน้าเป็นภาระแก่สังคม

7. เพื่อบำรุงการศาสนา และอนุรักษ์บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมจารีประเพณี และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็เช่นเดียวกับการจัด
การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา และกฎหมายอื่น
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้วางแนวทางที่สำคัญ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการจัดการศึกษา
ตลอดชีวิตการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของสังคม และการพัฒนาสาระ และกระบวนการ
เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เช่น จะต้องทั่วถึง
ประชาชนมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่ายตลอดจนบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถ
ของบุคคลนั้น

3. ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องกับการเมือง
การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่การจัด
การศึกษาจะต้องกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการการบริหารงานบุคคลการบริหารงาน
งบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปเพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระตามหลักการบริหาร
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) ทั้งนี้ เพราะผลการจัดการศึกษา
ไม่ว่าจะเป็นผลผลิต และผลลัพธ์ก็ตามล้วนแต่เป็นผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติของสถานศึกษา

ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีความคล่องตัวในการตัดสินใจอย่างมีอิสระในการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม ขณะนี้วิธีการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีได้กำหนดไว้ เหมือนกับการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในอนาคตอาจมีการออกข้อบัญญัติ ระเบียบการบังคับคำสั่งกำหนดอำนาจการสั่งการอนุญาตอนุมัติปฏิบัติการหรือดำเนินการอื่นใด ไปยังสถานศึกษา โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจดังกล่าวหรือมอบอำนาจในการสั่งการ อนุญาตอนุมัติปฏิบัติการหรือดำเนินการอื่นใด ซึ่งเป็นอำนาจตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ คำสั่งของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการกองผู้อำนวยการสำนักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติแทน

5. การจัดโครงสร้างองค์กรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เตรียมรองรับ การถ่ายโอนสถานศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรภายในตามความจำเป็น และเหมาะสม เช่น ระบบบริหารจัดการอย่างครบถ้วน จำนวนบุคลากรโดยการจัดตั้งฝ่ายส่วนกองหรือสำนัก การศึกษา ตลอดจนจนส่วนราชการภายในที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับ ระเบียบข้อบังคับขององค์กรการบริหารงานบุคคลคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและกรมส่งเสริมการปกครอง

6. วิธีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ 2 วิธี คือ การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง และการถ่ายโอนการศึกษาจากสถานศึกษาที่สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ

7. สวัสดิการและความก้าวหน้าของพนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีสิทธิสวัสดิการความก้าวหน้าเท่าเทียมกับข้าราชการครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

7.1 ครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับความก้าวหน้าตามมาตรฐาน และ หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดกล่าวคือสามารถขอประเมินเพื่อมี และเลื่อนวิทยฐานะ ตามที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนด และได้รับเงินวิทยฐานะ จนกว่าเกษียณอายุโดยไม่มีข้อจำกัด โดยมีได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขกับขนาดขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือขนาดของสถานศึกษาหรือระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7.2 พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถโอนย้ายไปสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศได้ เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัดเทศบาลหรือองค์กร บริหารส่วนตำบล เป็นต้น

7.3 บุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่งสามารถโอนย้ายเปลี่ยนสายงานที่ตนมีคุณสมบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะสามารถสอบคัดเลือกเปลี่ยนสายงานไปสู่ผู้อำนวยการกอง/สำนักการศึกษาได้แล้วยังสามารถเปลี่ยนสายงานไปสู่ตำแหน่งรองปลัดและปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการกองอื่น ๆ ได้หากมีคุณสมบัติตรงตามที่มาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้น ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานด้านการศึกษาในรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด ยึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิตการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของสังคม และการพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

WHO Thailand (2000, สื่อออนไลน์) ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ในคนนั้น ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 เป็นโรคอุบัติใหม่ มีการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด 19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก

อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบมากที่สุด คือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย อาการที่พบบ่อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางราย คือ ปวดเมื่อย ปวดหัว คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอ ท้องเสีย ตาแดง หรือผื่นตามผิวหนัง หรือสีผิวเปลี่ยนตามนิ้วมือ นิ้วเท้า อาการเหล่านี้มักจะไม่มีรุนแรงนักและค่อยๆ เริ่มที่ละน้อย บางรายติดเชื้อแต่มีอาการไม่รุนแรง ผู้ป่วยส่วนมาก (80%) หายป่วยได้โดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ติดเชื้อโควิด 19 มีอาการหนักและหายใจลำบาก ผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หรือมะเร็งมีแนวโน้มที่จะมีอาการป่วยรุนแรงกว่า อย่างไรก็ตามทุกคนสามารถติดโรคโควิด 19 ได้และอาจป่วยรุนแรง คนทุกเพศทุกวัยที่มีอาการใช้

และ/หรือไอร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด เจ็บหน้าอก เสียงหาย หรือเคลื่อนไหวไม่ได้ ควรปรึกษาแพทย์ทันที

โรคโควิด 19 แพร่ระบาดจากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปาก ซึ่งออกมาเมื่อผู้ป่วยโรคโควิด 19 ไอ จามหรือพูด ละอองเหล่านี้ค่อนข้างหนักไปไม่ได้ไกล และจะตกลงสู่พื้นอย่างรวดเร็ว สามารถรับเชื้อโรคโควิด 19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไป จากผู้ป่วย เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร ละอองเหล่านี้ยังตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่างๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู ราวจับ และเมื่อคนเอามือ ไปจับพื้นผิวเหล่านั้นแล้วมาจับตา จมูกหรือปาก ก็จะมีเชื้อโรค นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมเราจึงต้อง ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือใช้แอลกอฮอล์เจลถูมือ

หากสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อโควิด 19 หรือการสัมผัสใกล้ชิดหมายถึงอาศัยอยู่ด้วยกันหรืออยู่ใกล้กันภายในระยะ 1 เมตรกับผู้ป่วย ในกรณีเหล่านี้ ควรอยู่บ้านและปฏิบัติตาม มาตรการของหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่อย่างเคร่งครัดหากมีอาการป่วย แม้เพียงอาการ ไม่รุนแรง ให้แยกตัวเอง สวมหน้ากากให้ถูกต้องตามคำแนะนำ หากเป็นผู้ป่วยโรคโควิด 19 (ยืนยันโดยการตรวจ) ปฏิบัติตามกำหนดของหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ และให้แยกตัวเอง ต่อ 14 วัน แม้อาการจะหมดไปแล้วเพื่อเป็นการระมัดระวัง ขณะนี้ยังไม่แน่นอนว่า คนยังสามารถแพร่เชื้อต่อได้เป็นเวลาเท่าใดหลังจากหายแล้ว ให้ทำตามคำแนะนำของทางการ เรื่องการแยกตัวอย่างเคร่งครัด

วิธีการลดความเสี่ยงในการติดเชื้อหรือการแพร่เชื้อได้ด้วยการทำตามข้อควรระวัง ดังนี้ ล้างมือบ่อย ๆ ให้สะอาดด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือน้ำน้ำและสบู่ เพราะการทำ ความสะอาดมือด้วยสองวิธีนี้เป็นการฆ่าเชื้อโรคที่อยู่บนมือ รักษาระยะอย่างน้อย 1 เมตร จากผู้อื่น เพราะเมื่อคนไอ จาม หรือ พูด จะทำให้เกิดฝอยละอองขนาดเล็กจากจมูกและลำคอ ซึ่งอาจมีเชื้อโรคได้ ถ้าอยู่ใกล้เกินไปก็จะหายใจเอาละอองเหล่านั้นเข้าไปด้วยซึ่งมีเชื้อโรคปนอยู่ในกรณีที่คนนั้นไม่สบาย สวมหน้ากากหากไม่สามารถรักษาระยะห่างได้ เสี่ยงการไปพื้นที่ หนาแน่นหรือการระบายอากาศไม่ดี เพราะเมื่อคนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมากมีโอกาสเสี่ยง ที่จะเข้าไปใกล้ผู้ป่วยโควิด 19 และเมื่อคนหนาแน่นก็จะรักษาระยะห่าง 1 เมตรได้ยาก เสี่ยงการเอามือมาจับตา จมูกและปาก เพราะมือไปสัมผัสอะไรมาหลายอย่างและอาจไปสัมผัส เชื้อโรคมาด้วย เมื่อมือปนเปื้อนก็จะส่งต่อเชื้อโรคไปยังตา จมูกและปาก จากนั้นเชื้อโรค ก็จะเข้าสู่ร่างกายและทำให้ป่วย ควรมีสุขลักษณะที่ดีเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ซึ่งหมายความว่า ต้องปิดปากทุกครั้ง ไอหรือจามด้วยข้อพับแขนด้านในหรือด้วยกระดาษทิชชู จากนั้นทิ้งกระดาษทิชชูทันทีและล้างมือ เพราะละอองแพร่เชื้อได้ การมีมารยาทในการไอ/จามที่ดี

เราก็ป้องกันคนรอบตัวจากเชื้อโรคอื่น ๆ ด้วย เช่น หวัด ไข้หวัดและโรคโควิด 19 อยู่บ้านและแยกตัวเองถึงแม้จะมีอาการเพียงเล็กน้อย เช่น ไอ ปวดศีรษะ ไข้ จนกว่าจะหายดี ให้ใครมาส่งเสบียงและสิ่งของจำเป็น แต่หากต้องออกจากบ้านใส่หน้ากากเพื่อป้องกันการไปแพร่เชื้อให้ผู้อื่น เพราะการเลี่ยงการสัมผัสกับผู้อื่นเป็นการป้องกันผู้อื่นจากเชื้อโควิด 19 และเชื้อโรคอื่น ๆ หากมีอาการไข้ และ/หรือไอร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด ควรปรึกษาแพทย์ทันที หากเป็นไปได้ แนะนำให้โทรไปล่วงหน้า เพื่อสถานพยาบาลจะได้ให้คำแนะนำ เพราะหน่วยงานของรัฐและท้องถิ่นมีข้อมูลของสถานการณ์ล่าสุดในพื้นที่ การโทรไปแจ้งล่วงหน้าจะทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถแนะนำท่านให้ไปยังหน่วยบริการทางการแพทย์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันตัวท่านเองและป้องกันการแพร่กระจายของไวรัสและเชื้อโรคอื่น ๆ ด้วย ติดตามข่าวสารข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น องค์การอนามัยโลกและหน่วยงานสาธารณสุข เพราะทางการและท้องถิ่นจะให้ข้อมูลได้ดีที่สุดว่าคนในพื้นที่ควรจะทำอย่างไรเพื่อป้องกันตนเอง

การรักษาใช้ยาแผนปัจจุบัน แผนโบราณและการรักษาตามบ้านหลายตำรับ อาจทำให้สับสนขึ้นและบรรเทาอาการได้ในกรณีที่อาการไม่รุนแรง แต่ก็ยังไม่มียาป้องกันหรือรักษาโควิด 19 โดยเฉพาะ องค์การอนามัยโลกไม่แนะนำให้ทานยาเองซึ่งรวมถึงยาปฏิชีวนะต่าง ๆ ไม่ว่าจะกินเพื่อป้องกันหรือเพื่อรักษา อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีการทดลองทางคลินิกเพื่อทดลองยาแผนปัจจุบันและยาแผนโบราณหลายสูตร องค์การอนามัยโลกอยู่ระหว่างการประสานความพยายามต่าง ๆ ที่จะพัฒนารักษาโควิด 19 นี้ และจะมาให้ข้อมูลข่าวสารเมื่อมีผลของการวิจัยออกมา

สรุปได้ว่า โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ โรคติดต่อทางระบบหายใจแพร่ระบาดจากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลาย จากจุมพหรือปาก อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบมากที่สุด คือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย อาการที่พบน้อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางราย คือ ปวดเมื่อย ปวดหัว คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอ ท้องเสีย ตาแดง หรือผื่นตามผิวหนัง หรือสีผิวเปลี่ยนตามนิ้วมือ นิ้วเท้า อาการเหล่านี้มักจะไม่รุนแรงนักและค่อย ๆ เริ่มทีละน้อย บางรายติดเชื้อแต่มีอาการไม่รุนแรง ผู้ป่วยส่วนมาก (80%) หายป่วยได้โดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล หากสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อหรืออยู่ใกล้กันภายในระยะ 1 เมตรกับผู้ป่วย ควรกักตัวและปฏิบัติตามมาตรการของหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่อย่างเคร่งครัด การป้องกันการติดเชื้อจะช่วยลดความเสี่ยงได้ เช่น ล้างมือบ่อย ๆ ให้สะอาดด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือน้ำ น้ำและสบู่ รักษาระยะอย่างน้อย 1 เมตร จากผู้อื่น สวมหน้ากาก หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่คนแออัด เป็นต้น

การปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2563) ได้ให้คำแนะนำในการป้องกันตนเอง และการปฏิบัติด้านสุขอนามัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อเปิดดำเนินการในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไว้ดังนี้

สำหรับผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1. ชี้แจง ทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่และผู้ปกครองเรื่องมาตรฐานการดำเนินงาน การเมื่อเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่ เด็ก หรือผู้ปกครองมีอาการ เจ็บป่วย มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก ให้หยุดเรียนทันที

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ประชุมสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้ประกอบอาหาร (แบบกลุ่มย่อย) หรือประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.1.1 โอกาสของการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

1.1.2 การปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคในที่สาธารณะ

1.2 แจกเอกสาร คู่มือ แผ่นพับ คำแนะนำแก่ผู้เกี่ยวข้อง

1.3 ฉายวิดีทัศน์ วิดีโอแนะนำวิธีขั้นตอนการปฏิบัติการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2. กรณีพบผู้สงสัยติดเชื้อโรคโควิด-19 ให้ผู้บริหารแจ้งหน่วยงานทางการแพทย์ในพื้นที่ทันที เพื่อรับทราบคำแนะนำในการดำเนินการต่อไป

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1 ประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น เพื่อขอรับแนวทางปฏิบัติ เมื่อพบผู้สงสัยติดเชื้อโรคโควิด-19

2.2 แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดทันที

2.3 ทำความสะอาดตามที่กระทรวงสาธารณสุขแนะนำ

3. ควบคุม กำกับ ดูแลครู เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข เช่น การใส่หน้ากากผ้า ใส่ถุงมือ การล้างมือ อย่างถูกวิธี หรือการอาบน้ำ เป็นต้น

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.1 กำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติสำหรับครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

3.2 จัดหาเครื่องวัดอุณหภูมิร่างกาย หน้ากากผ้า สบู่ สำหรับล้างมือ และ เจลแอลกอฮอล์ เพื่อใช้สำหรับป้องกัน โรคโควิด-19

4. จัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการเตรียมตัวก่อนนำเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

4.1 ประสานงานทางโทรศัพท์

4.2 แอปพลิเคชัน Line Facebook เป็นต้น

4.3 ป้ายประชาสัมพันธ์ จดหมายข่าว

5. กำหนดจุดรับ-ส่ง จุดคัดกรอง จัดเตรียมอุปกรณ์ล้างมือ บริเวณทางเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1 จัดให้มีพื้นที่และอุปกรณ์ทำความสะอาดมือและเท้า บริเวณทางเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และทำเครื่องหมาย 1-2 เมตร ให้ผู้ปกครองปฏิบัติตาม

6. จัดให้มีการดูแลทำความสะอาดอาคารสถานที่สิ่งของ เครื่องใช้ บริเวณจุดสัมผัส และยานพาหนะด้วยผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุขเป็นประจำ

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.1 ควบคุมการทำความสะอาดอาคารสถานที่ สิ่งของเครื่องใช้ เครื่องเล่นสนาม สื่อพัฒนาการเด็ก ยานพาหนะ เป็นต้น และบริเวณจุดสัมผัส ด้วยผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อ ตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง และทุกวัน (Daily Cleaning)

6.2 ต้องมีพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมและกิจกรรมประจำวันของเด็ก อย่างน้อย 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน

7. จัดให้มีการดูแล ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณจุดสัมผัสด้วยผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด และผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้ออย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

7.1 ควบคุมการทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณจุดสัมผัสด้วยผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด และผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้ออย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง

8. จัดให้มีมาตรการเว้นระยะห่างระหว่างกลุ่มและระหว่างบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างน้อย 1-2 เมตร

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

8.1 กำหนดจุดรับส่งเด็ก จุดยืนรอรับเด็กของผู้ปกครองเว้นระยะห่างอย่างน้อย 1-2 เมตร

8.2 กำหนดจุดทำกิจกรรมสำหรับเด็กรายบุคคล

8.3 กรณีใช้พื้นที่จัดกิจกรรมที่มีเด็กมากกว่า 1 กลุ่ม ต้องจัดเตรียมฉากหรืออุปกรณ์กั้นระหว่างกลุ่ม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสำหรับเด็ก

9. เมื่อพบว่า บุคลากรหรือคนใกล้ชิดมีอาการ ไข้ ไอ จาม เหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง (ตามคำนิยามกระทรวงสาธารณสุข) ให้หยุดงานทันที และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

9.1 กำหนดแนวทางที่ชัดเจน เมื่อพบว่าตนเองบุคลากรหรือคนใกล้ชิดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีอาการ ไข้ ไอ จาม เหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง (ตามคำนิยามกระทรวงสาธารณสุข) ให้หยุดงานทันที และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่อย่างเคร่งครัด

10. บุคลากรทุกคน ก่อนการปฏิบัติงานควรทำความสะอาดร่างกายก่อนปฏิบัติงาน เช่น อาบน้ำเปลี่ยนชุด ล้างมือ ล้างเท้า สวมหน้ากากผ้า สวมหมวกคลุมผม เป็นต้น และให้ความรู้แก่เด็กที่มีอายุมากกว่า 2 ปี ในการสวม ถอด และเก็บหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าอย่างถูกสุขอนามัย

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

10.1 กำหนด และควบคุมให้ครู/ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ต้องทำความสะอาดร่างกาย เช่น อาบน้ำ เปลี่ยนชุด เสื้อผ้า หรือสวมเสื้อคลุมแขนยาวแบบเต็มตัว ทำความสะอาด มือ-เท้า และสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ก่อนการปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง ทุกวัน

10.2 จัดทำจุดหรือห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องอาบน้ำ

สรุปได้ว่า คำแนะนำในการป้องกันตนเองและการปฏิบัติด้านสุขอนามัยเมื่อเปิดดำเนินการในสถานการณั้ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง การชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่และผู้ปกครอง เรื่อง มาตรฐานการดำเนินงานการเมื่อเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย วางแนวทางกรณีพบผู้สงสัยติดเชื้อโรคโควิด-19 ควบคุม กำกับ ดูแลครู เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข จัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารแก่ผู้ปกครองในการเตรียมตัวก่อนนำเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมไปถึงการวางแนวทางปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในการเฝ้าระวัง ป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สำหรับครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรอื่น ๆ

1. เมื่อพบว่าตนเอง บุคลากร หรือคนใกล้ชิด มีอาการไข้ ไอ จาม หอบเหนื่อย หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง (ตามคำนิยามกระทรวงสาธารณสุข) ให้หยุดงานทันที และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ให้หยุดงานทันทีและไปพบแพทย์

2. ก่อนการปฏิบัติงานควรทำความสะอาดร่างกาย (โดยเฉพาะผู้เดินทางด้วยรถสาธารณะ) ล้างมือ สวมหน้ากากผ้าขณะปฏิบัติงาน และให้ความรู้แก่เด็กที่มีอายุมากกว่า 2 ปี ในการสวมถอดและเก็บหน้ากากอนามัยอย่างถูกสุขอนามัย

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1 ต้องทำความสะอาดร่างกาย เช่น อาบน้ำเปลี่ยนชุดเสื้อผ้าหรือสวมเสื้อคลุมแขนยาวแบบเต็มตัว ทำความสะอาดมือ-เท้า และสวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้า หรือสวมหมวก ก่อนการปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง ทุกวัน

2.2 สอนให้เด็กรู้จักป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) สำหรับเด็กที่อายุมากกว่า 2 ปี ต้องสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า และถอดทิ้งอย่างถูกสุขลักษณะ

3. สอนเด็กไม่ให้ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น และรักษาอย่างถูกต้อง

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.1 สอนเด็กไม่ให้ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น และเก็บรักษาอย่างถูกต้อง

3.2 จัดเก็บแยกอุปกรณ์ เครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก เช่น จาน ชาม ถาดหลุม ช้อน ส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า แปรงสีฟัน ยาสีฟัน แยกรักษาเป็นรายบุคคล ไม่ใช้ปะปนกัน

4. ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการแพร่กระจายของโรคโควิด-19 แก่ผู้ปกครองของเด็ก
แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
  - 4.1 ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการแพร่กระจายและโอกาสของการติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 แก่ผู้ปกครองของเด็ก การปฏิบัติตัวในช่วงที่มารับ-ส่งเด็กที่สถานพัฒนา
เด็กปฐมวัย และเมื่อกลับถึงบ้าน
  - 4.2 จัดทำมุมผู้ปกครอง เพื่อประชาสัมพันธ์คำแนะนำเกี่ยวกับการแพร่กระจาย
ของโรคโควิด-19 และการปฏิบัติตัวเมื่อกลับถึงบ้าน
  - 4.3 ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองแจ้งข้อมูลการเดินทางไป ณ จุดเสี่ยงต่าง ๆ
ให้ครูทราบทุกวันก่อนรับ-ส่งเด็ก
5. ส่งเสริมให้เด็ก ผู้ปกครอง ล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยน้ำและสบู่
แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
  - 5.1 ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยน้ำและสบู่
แก่ผู้ปกครองของเด็ก ในช่วงที่มารับ-ส่งเด็กที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
  - 5.2 จัดทำมุมผู้ปกครอง เพื่อประชาสัมพันธ์คำแนะนำเกี่ยวกับการล้างมือ
อย่างถูกวิธีด้วยน้ำและสบู่
  - 5.3 สาธิตวิธีการล้างมืออย่างถูกวิธีด้วยน้ำและสบู่แก่ผู้ปกครอง
6. จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ควรจัดเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม ย่อย (Bubble)
ไม่เล่นรวมกัน เว้นระยะห่างระหว่าง กลุ่มและรายบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร (เด็กจำนวน
ไม่เกิน 5 คนต่อกลุ่ม) และควรจัดของเล่น สื่อการเรียนรู้ให้เด็กเป็นรายบุคคล กรณีเป็นของที่
ต้องใช้ร่วมกันหรือและเปลี่ยนกันใช้ ต้องทำความสะอาดตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข
โดยไม่ใช้ต่อเนื่องกัน
แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
  - 6.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก รายบุคคล หรือกลุ่มย่อย (Bubble)
ไม่เกิน 5 คน ต่อกลุ่ม เว้นระยะห่างระหว่างกลุ่มและรายบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร ในที่มี
อากาศถ่ายเท
  - 6.2 กรณีใช้พื้นที่จัดกิจกรรมที่มีเด็กมากกว่า 1 กลุ่ม ให้ใช้ฉากหรืออุปกรณ์กั้น
ระหว่างกลุ่ม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสำหรับเด็ก
  - 6.3 จัดของเล่น สื่อพัฒนาการเด็ก ให้เด็กเล่นเฉพาะกลุ่มย่อย (Bubble) ไม่ใช่เล่น
ร่วมกับกลุ่มย่อย (Bubble) อื่น

6.4 ทำความสะอาดของเล่น และสื่อพัฒนาการเด็กทุกชนิดที่เด็กเล่นเสร็จแล้ว ก่อนการเล่นของเด็กคนถัดไปทุกครั้งตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

7. ดูแลให้เด็ก รับประทานอาหาร อาหารตามหลักเกณฑ์โภชนาการที่ปรุงสุกใหม่ และสะอาด ขณะรับประทานอาหารให้เว้นระยะห่างอย่างน้อย 1-2 เมตร หรือมีฉากกั้นระหว่างบุคคล

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

7.1 จัดทำอาหารปรุงสุกใหม่ ๆ ทุกมื้อสำหรับเด็ก

7.2 แยกภาชนะ จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ สำหรับเด็กแต่ละคนไม่ใช้ร่วมกัน

7.3 ขณะรับประทานอาหาร ให้เว้นระยะห่าง 1-2 เมตรหรือมีฉากกั้นระหว่าง

บุคคล

สรุปได้ว่า คำแนะนำในการป้องกันตนเองและการปฏิบัติด้านสุขอนามัย เมื่อเปิดดำเนินการในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับครู/ผู้ดูแล เด็กและบุคลากรอื่น ๆ หมายถึง การสังเกตเมื่อพบว่าตนเอง บุคลากร หรือคนใกล้ชิด มีอาการ ไข้ ไอ จาม หอบเหนื่อย หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง ให้หยุดงานทันที และปฏิบัติตามคำแนะนำ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการแพร่กระจาย ของโรคโควิด-19 แก่ผู้ปกครองของเด็ก จัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ควรจัดเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อย (Bubble) ไม่เล่นรวมกัน เว้นระยะห่างระหว่าง กลุ่มและรายบุคคล และการสอน ให้นักเรียนมีสัญลักษณ์นิสัยที่ถูกต้องในการป้องกันโรค

สำหรับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน

1. หากเด็กและบุคคลในครอบครัวมีอาการป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้เด็กหยุดเรียนและผู้มีอาการไปพบแพทย์ กรณีมีคนในครอบครัวป่วย ด้วยโรคโควิด-19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกันตัวให้ปฏิบัติตามคำแนะนำ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ให้เด็กหยุดเรียนและผู้มีอาการไปพบแพทย์และปฏิบัติตามคำแนะนำ ของแพทย์อย่างเคร่งครัด

1.2 กรณีที่คนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด-19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง แยกคนป่วย หรือให้กักตัวเองและให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด

1.3 จัดทำบันทึกข้อมูลการเดินทางไปยังพื้นที่เสี่ยงของตนเองและเด็ก รวมถึง คนในครอบครัว และแจ้งแก่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง

2. เตรียมอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ อาหารต้องปรุงสุกใหม่ จัดให้มีการออกกำลังกายทุกวัน รวมถึงการดูแลด้านการประพ่น และให้เด็กพักผ่อนด้วยการนอนหลับวันละ 9–11 ชั่วโมงต่อวัน

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.1 จัดทำอาหารปรุงสุกใหม่ สำหรับเด็กทุกมื้อ

2.2 ส่งเสริม และควบคุม ให้เด็ก มีการออกกำลังกายทุกวันพร้อมปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้ถูกสุขลักษณะตามที่กระทรวงสาธารณสุขแนะนำกำหนด

3. หลังกลับเข้าบ้านทุกครั้ง ควรล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรืออาบน้ำทำความสะอาดร่างกายทันที

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

3.1 ควบคุม ให้เด็กล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ หรืออาบน้ำทำความสะอาดร่างกายทันทีที่กลับเข้าบ้าน

3.2 ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก ในการทำความสะอาดร่างกายทุกครั้ง ที่กลับเข้าบ้าน

4. เตรียมอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัว แบบรายวัน ที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้า หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า เป็นต้น เพื่อให้เด็กนำไปใช้และเปลี่ยนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

4.1 เตรียมอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัว แบบรายวันที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้าสำหรับเด็กวันละ 3–4 ชุด หน้ากากผ้า อย่างน้อยวันละ 3–5 ชิ้น เพื่อให้เด็กนำไปใช้และเปลี่ยนที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

4.2 เมื่อเด็กกลับบ้าน เปลี่ยนชุดและทำความสะอาดร่างกายทันที

5. ไม่พาเด็กไปสถานที่แออัดหรือมีคนจำนวนมาก หากมีความจำเป็นต้องใส่หน้ากากผ้า และเว้นระยะห่าง 1–2 เมตร

แนวทางปฏิบัติในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1 งดพาเด็กไป ณ จุดเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ตลาด ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ โรงละคร สนามเด็กเล่นพื้นที่เล่น และ สถานที่แออัดอื่น ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า คำแนะนำในการป้องกันตนเองและการปฏิบัติด้านสุขอนามัยเมื่อเปิดดำเนินการในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน หมายถึง การสังเกตอาการของเด็กและบุคคลในครอบครัวมีอาการป่วย ให้เด็กหยุดเรียนและผู้มีอาการไปพบแพทย์ กรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด-19

หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกันตัวให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด มีเตรียมอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ จัดให้มีการออกกำลังกายทุกวัน รวมถึงการดูแลด้านการแปร่งฟัน และให้เด็กพักผ่อนด้วยการนอนหลับอย่างเพียงพอ หลังกลับเข้าบ้านทุกครั้ง ควรล้างมือสบู่หรืออาบน้ำทำความสะอาดร่างกายทันที ไม่พาเด็กไปสถานที่แออัด หากมีความจำเป็น ต้องใส่หน้ากากผ้า และเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร และเตรียมอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัว แบบรายวัน ที่จำเป็น เช่น เสื้อผ้า หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า เป็นต้น เพื่อให้เด็กนำไปใช้และเปลี่ยนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตาราง 1 แสดงตัวอย่างกิจวัตรประจำวันในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เวลา (โดยประมาณ)	กิจกรรม
07.30 - 08.00 น.	- คัดกรองครู + ล้างมือ + ใส่หน้ากาก + เปลี่ยนเสื้อผ้า + (อาบน้ำ)
08.00 - 08.30 น.	- ทำความสะอาดสถานที่ ของใช้ ของเล่น ประจำวัน รับเด็ก (คัดกรองเด็ก) + ล้างมือ + ใส่หน้ากาก + เปลี่ยนเสื้อผ้าเด็ก (อาบน้ำ)
08.30 - 09.00 น.	เคารพธงชาติ - กิจกรรมกลางแจ้ง
09.00 - 09.15 น.	ล้างมือ - เข้าห้องน้ำ
09.15 - 09.30 น.	ดื่มนม + อาหารว่างเช้า
09.30 - 10.30 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์เด็ก
10.30 - 10.45 น.	ล้างมือก่อนรับประทานอาหารกลางวัน
10.45 - 11.15 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
11.15 - 12.15 น.	อาบน้ำแปร่งฟัน + ล้างมือ
12.15 - 12.30 น.	ดื่มนม
12.30 - 14.30 น.	- นอนกลางวัน (วัดไข้) - ครู/ผู้ดูแลเด็ก ทำความสะอาดสถานที่ ของใช้ ของเล่น
14.30 - 14.45 น.	ดื่มนม
15.45 - 15.45 น.	เด็กเตรียมตัวกลับบ้าน
15.45 - 16.30 น.	ส่งเด็กกลับบ้าน ทำความสะอาดของเล่นของใช้
กลับถึงบ้าน	ผู้ปกครอง และเด็ก ควรทำความสะอาดร่างกาย (อาบน้ำ)ทันที

ส่วนที่ 1 เริ่มต้นจากบ้านสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แนวปฏิบัติ

1. จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องใช้ส่วนตัวสำหรับเด็กใช้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งต้องมีการตรวจเช็คทำความสะอาดเพิ่มขึ้น เช่น ขวดนม หรือกระติกน้ำส่วนตัว หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าสำหรับเด็ก เพื่อเปลี่ยนระหว่างวันอย่างน้อย 3-5 ชิ้นต่อวัน ผ้าเช็ดตัว เปลี่ยนอย่างน้อย 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ชุดเครื่องนอน ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าห่มเปลี่ยนอย่างน้อย 2 ครั้งต่อสัปดาห์ เสื้อผ้าสะอาด 3-4 ชุดต่อวัน ถุงซิปปหรือถุงสะอาดสำหรับใส่เสื้อผ้า หรือของใช้เด็กที่ใช้แล้ว

2. ก่อนรับ-ส่งเด็ก ผู้ปกครอง ต้องสวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้า และล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ทุกครั้ง กรณีหากผู้ปกครองกังวลการติดเชื้อในช่วงการเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเนื่องจากโดยสารรถสาธารณะ หรือมอเตอร์ไซด์ ก็สามารถสวมเสื้อคลุม (เสื้อแจ๊คเก็ตยาว หรือเสื้อที่มีลักษณะเสื้อกันฝน หรือแบบอื่น ๆ) สวมทับเพื่อปกปิดทั่วร่างกายเด็ก เมื่อมาถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ถอดเสื้อคลุมพับเก็บไว้ในกระเป๋า ทั้งนี้ ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสเสื้อคลุมดังกล่าว เพราะอาจทำให้เชื้อโรคกระจายได้

ส่วนที่ 2 การคัดกรองบุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

(ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ผู้ทำความสะอาด และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง) แนวทางปฏิบัติ

1. ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบการ ผู้ทำความสะอาด และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทำความสะอาดร่างกาย ล้างมือ ล้างเท้าด้วยน้ำสะอาดและสบู่ หรืออาบน้ำ ใช้ผ้าสะอาดแยกเช็ดรายบุคคล ก่อนเข้าด้านในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ผู้ทำความสะอาด และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ที่ใช้เฉพาะภายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้า (แนะนำสวมหมวกคลุมผม)

ส่วนที่ 3 การคัดกรองเด็กและผู้ปกครอง

(ครู/ผู้ดูแลเด็ก รับส่งเด็กด้านนอกอาคารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย) แนวทางปฏิบัติ

1. กำหนดบริเวณจุดคัดกรองเด็ก และจัดทำเป็นสัญลักษณ์ที่เห็นชัดเจนของระยะระหว่างที่เด็กยื่นรอการคัดกรอง ให้มีระยะห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร

2. จัดเตรียมอุปกรณ์คัดกรองเด็ก ได้แก่ เครื่องตรวจวัดอุณหภูมิ หรือวัดไข้สำหรับเด็ก เจลแอลกอฮอล์ ล้างมือ เอกสารคัดกรอง ใบลงชื่อรับส่ง แบบบันทึกอุณหภูมิเด็กและผู้ปกครอง ป้ายประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนการคัดกรอง

3. สำหรับครู/ผู้ดูแลเด็ก ที่ตรวจรับส่งเด็ก ให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า และสวม Face Shield ร่วมด้วยเพื่อป้องกันตนเอง

4. ตรวจคัดกรองเด็กและผู้ปกครอง วัดอุณหภูมิของทั้งเด็กและผู้ปกครอง อุณหภูมิจะต้องไม่เกิน 37.5 องศาเซลเซียส ไม่มีอาการ ไอ จาม มีน้ำมูก อาการหอบเหนื่อย และสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครอง เกี่ยวกับบุคคลในครอบครัวมีใครเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง หรือถูกกักตัวตามมาตรฐาน ของกรมควบคุมโรค หรือไม่ หากพบว่ามีข้อมูลเสี่ยง จะต้องให้เด็กหยุดเรียนทันที (อาจเพิ่มการตอบแบบสอบถามทาง App. ไทยชนะ) โปรดติดตามข่าว “พื้นที่เสี่ยง” ที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์การระบาดของโลก ประเทศไทย และพื้นที่ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งอยู่

5. ใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าที่ใหม่ แห้ง และสะอาดให้เด็ก (สำหรับเด็กที่ผ่านการคัดกรองจากข้อ 4 ยกเว้นเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ไม่ต้องใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า)

6. ทำความสะอาดร่างกาย ล้างมือ ล้างเท้าเด็กด้วยน้ำสะอาดและสบู่ หรืออาบน้ำให้เด็ก (สำหรับเด็กที่ผ่านการคัดกรองจาก ข้อ 4) แล้วใช้ผ้าสะอาดแยกเช็ดให้แห้ง เป็นรายบุคคล ก่อนเดินเข้าภายในพื้นที่ดูแลเด็ก

7. ห้ามผู้ปกครองและบุคคลภายนอกเข้าภายในพื้นที่ดูแลเด็ก

ส่วนที่ 4 จุดเปลี่ยนเสื้อผ้า

(ครู/ผู้ดูแลเด็ก เปลี่ยนเสื้อผ้าให้เด็ก) แนวทางปฏิบัติ

1. จัดเตรียมพื้นที่ หรือห้องที่สะอาดผ่านการฆ่าเชื้อแล้วทุกวัน สำหรับเปลี่ยนเสื้อผ้าให้เด็ก

2. เปลี่ยนเสื้อผ้าให้เด็กที่ผ่านการคัดกรองแล้ว และนำเสื้อผ้าชุดเดิมที่สวมใส่ถุงพร้อมมัดปากถุงให้สนิท และเก็บใส่ในกระเป๋าดูแลให้เรียบร้อย

3. ล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง ที่เปลี่ยนเสื้อผ้าให้เด็กแต่ละคน

ส่วนที่ 5 การจัดกิจกรรมดูแล พัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็ก

(ครู/ผู้ดูแลเด็ก จัดเตรียม จัดการ)

การจัดกิจกรรมดูแล พัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการ ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ดำเนินการภายใต้หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ซึ่งมีการจัดกิจกรรมหลัก 1 วัน ประกอบด้วย กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยดำเนินการอยู่แล้ว แต่ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เกิดขึ้น เพื่อความปลอดภัยของเด็ก จึงต้องมีการ ปรับเปลี่ยนวิธีการดูแล พัฒนา และส่งเสริม การเรียนรู้ “รูปแบบใหม่” แก่เด็ก โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนขนาดพื้นที่การจัดกิจกรรม การจัดกลุ่มเด็ก การควบคุมเด็กกลุ่มย่อย (Bubble) การจัดการให้มีครู/ผู้ดูแลเด็กรายกลุ่มย่อย (Bubble) ทุกกลุ่ม ตามแนวคิด Bubble ซึ่งเป็นการดูแลตัวเองช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศนิวซีแลนด์ เป็นการ สร้างขอบเขตของแต่ละบุคคลที่ต้องพยายาม รักษาให้เขตของตนเองปลอดภัย และปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อป้องกันเชื้อโรคอย่างเคร่งครัด และให้รักษาระยะห่างทางสังคม ไม่ให้ปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิด ดังนั้น ครู/ผู้ดูแลเด็ก จึงต้องเตรียม จัดการจัดกิจกรรม แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดแบ่งพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมย่อยเป็นสัดส่วน โดยจัดให้แต่ละกลุ่มย่อย (Bubble) ร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มเดิม ตลอดทั้งวัน เว้นระยะห่างกันระหว่างกลุ่ม ระยะ 1-2 เมตร และมีฉาก หรืออุปกรณ์กั้นระหว่างกลุ่ม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก

2. จัดเด็กออกเป็นกลุ่ม สำหรับจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย ตามช่วงอายุ ดังนี้

2.1 เด็กอายุไม่เกิน 1 ปี จำนวนไม่เกิน 3 คน มีครู/ผู้ดูแลเด็กเฉพาะกลุ่มทั้งวัน 1 คน

2.2 เด็กอายุ ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จำนวนไม่เกิน 5 คน มีครู/ผู้ดูแลเด็กเฉพาะกลุ่ม ทั้งวัน 1 คน

3. ควบคุมไม่ให้เด็กออกไปสู่กลุ่มย่อย (Bubble) อื่น ๆ ในช่วงจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Bubble)

4. ทำความสะอาด สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย (Bubble) ทุกประเภท ทุกชิ้น ซ้ำเช็ดก่อน และหลังใช้ทุกวัน หากจำเป็นต้องใช้สื่อหมุนเวียนไปในกลุ่มย่อย (Bubble) อื่น ๆ ต้องทำความสะอาดซ้ำเช็ดก่อนทุกครั้ง

5. ควบคุม สอนแนะนำให้เด็กล้างมือทุกครั้ง ด้วยน้ำสะอาดและสบู่ และเช็ดมือด้วย ผ้าสะอาดแยกรายบุคคล หลังการทำกิจกรรม รวมถึงครู/ผู้ดูแลเด็กควรล้างมือด้วยน้ำสะอาด และสบู่ด้วยเช่นกัน

ส่วนที่ 6 การรับประทานอาหาร

อาหารหลัก อาหารเสริม (นม) และอาหารว่าง แนวทางปฏิบัติ

1. ผู้เตรียมอาหาร

1.1 ล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่ทุกครั้งที่ได้เตรียมอาหาร พร้อมสวมถุงมือ และที่คลุมผมตลอดเวลาในการจัดเตรียมอาหาร

1.2 ทำความสะอาด ซ้ำเชื้อภาชนะที่ใส่อาหารก่อนนำมาใช้ทุกชิ้น และทุกครั้ง

1.3 จัดโต๊ะสำหรับนั่งทานอาหาร โดยแบ่งกลุ่มย่อย (Bubble) ให้มีระยะห่างรายบุคคล 1-2 เมตร หรือหากมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ให้ทำฉากกั้นระหว่างเด็ก หรือสามารถจัดเวียนรับประทานอาหารเหลื่อมเวลาตามความเหมาะสม หากต้องใช้โต๊ะและเก้าอี้ชุดเดิม ต้องทำความสะอาด ซ้ำเชื้อก่อนเด็กและครูคนใหม่เข้ามานั่งทุกครั้ง

2. ครู/ผู้ดูแลเด็ก

2.1 ควบคุม สอนแนะให้เด็กล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่ โดยให้มีระยะห่างรายบุคคล 1-2 เมตร ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง

2.2 ควบคุม สอนแนะให้เด็กล้างมือ ล้างปาก และแปรงฟัน โดยให้มีระยะห่างรายบุคคล 1-2 เมตร หลังจากรับประทานอาหารทุกครั้ง

2.3 ฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ หลังจากการใช้อ่างล้างมือ หรือแปรงฟัน ด้วยน้ำยาฟอกขาวผสมน้ำสะอาดตามสัดส่วน ที่สุขภัณฑ์ทุกครั้ง และระวังอย่าให้เด็กสัมผัสหากน้ำยายังไม่แห้งดี

2.4 แนะนำผู้ปกครองของเด็ก ในการนำของใช้ส่วนตัวเด็กที่ต้องเตรียมมาใช้ในการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น กระติกน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เป็นต้น

ส่วนที่ 7 การนอนกลางวัน

(ครู/ผู้ดูแลเด็ก) แนวทางปฏิบัติ

1. จัดเตรียมพื้นที่นอนให้เด็กเป็นรายกลุ่มย่อย (Bubble) โดยจัดให้มีระยะห่างรายบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร

2. วัดไข้เด็กก่อนนอน หรือหลังตื่นนอน หากเด็กมีอุณหภูมิตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียส ให้แยกเด็กไปห้องหรือมุมพยาบาล และรายงานผู้บริหาร พร้อมแจ้งผู้ปกครองรับเด็กทันที

3. จัดการแยกที่นอนของเด็กออกจากกัน กรณีเก็บที่นอนของเด็กกรวมกันในตู้เก็บของ ให้แยกเก็บตามกลุ่มย่อย (Bubble) ที่ตัวเองดูแล และไม่ใช้ที่นอนร่วมกัน

4. ส่งคืนเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน แก่ผู้ปกครองให้ทำความสะอาดเป็นประจำอย่างน้อย 2 ครั้งต่อสัปดาห์

ส่วนที่ 8 การใช้ห้องน้ำและแปรงฟัน

(ครู/ผู้ดูแลเด็ก) แนวทางปฏิบัติ

1. อาบน้ำและแต่งตัวให้เด็กเป็นรายบุคคล (ครั้งละ 1 คน) โดยจัดเป็นรอบตามกลุ่มกิจกรรมย่อย (Bubble) จนครบทุกคน เลือกว่าใช้แล้ว ให้ใส่ถุงให้มัดปากถุงให้สนิท จัดเก็บใน

กระเป่าให้เรียบร้อย และส่งคืนผ้าเช็ดตัวของเด็กให้ผู้ปกครองทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน หรืออย่างน้อย 2 ครั้งต่อสัปดาห์

2. ฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ ในสุญญากาศ โดยใช้ยาฟอกขาวผสมน้ำสะอาดตามสัดส่วน ทำความสะอาดสุญญากาศหลังจากเด็กขับถ่ายทุกครั้ง และระวังอย่าให้เด็กสัมผัสสุญญากาศ หากน้ำยายังไม่แห้ง

3. ควบคุม สอนและควบคุมให้เด็กล้างมือด้วยน้ำสะอาดและสบู่ทุกครั้งที่ขับถ่าย และใช้ผ้าสะอาดแยกเช็ดรายบุคคล หรือใช้กระดาษทิชชู และทิ้งทิชชูใช้แล้วใส่ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด กรณีเด็กที่ใช้ผ้าอ้อมสำเร็จรูป เมื่อใช้แล้ว ควรทิ้งใส่ภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อป้องกันการกระจายของเชื้อโรค

4. การจัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันครู/ผู้ดูแลเด็กจัดให้มีกิจกรรมการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทุกวันอย่างสม่ำเสมอ ควรแปรงฟันในบริเวณสำหรับแปรงฟันที่เหมาะสม เช่น ห้องน้ำ โดยหลีกเลี่ยงการรวมกลุ่ม และต้องเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร ในการแปรงฟัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของน้ำลายละอองน้ำ หรือเชื้อโรคสู่ผู้อื่น กรณีห้องน้ำแออัด ควรกำหนดให้เหลือเวลาในการแปรงฟัน ก่อนการแปรงฟันทุกครั้ง ให้ล้างมือด้วยสบู่และน้ำเสมอ เป็นเวลาอย่างน้อย 20 วินาทีหรือ เจลแอลกอฮอล์ที่มีความเข้มข้น 70-74 % แต่หากมีความจำกัดด้านสถานที่ ขอแนะนำการแปรงฟันทางเลือก คือ การแปรงฟันที่โต๊ะเรียนในห้องเรียน ทั้งนี้ ยาสีฟันควรแยกเป็นของใช้ส่วนบุคคล ในกรณีที่ใช้เป็นของส่วนรวม ให้ครู/ผู้ดูแลเด็กบีบยาสีฟันป้ายที่ปากแก้วที่ล้างสะอาด หรือ แก้วกระดาษแล้วให้เด็กใช้แปรงสีฟันปาดไปใช้ หรือบีบใส่ถาดเป็นจุด ๆ ตามขนาด ตามปริมาณที่กำหนด เพื่อจะไม่ให้แปรงสีฟันของเด็กแต่ละคนสัมผัสปากหลอดยาสีฟัน

5. ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม ด้วยน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป พื้นห้องส้วมให้ฆ่าเชื้อโดยราดน้ำยาฟอกขาวที่เตรียมไว้ตามทิ้งไว้อย่างน้อย 10 นาที เช็ดเน้นบริเวณที่รองนั่งโถส้วม ฝาปิดโถส้วม ที่กดชักโครก ราวจับ ลูกบิด หรือกลอนประตู ที่แขวนกระดาษชำระ อ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ ที่วางสบู่ ผงซักฟอกประตูด้วย ผ้าชุบ น้ำยาฟอกขาวที่เตรียมไว้หรือแอลกอฮอล์ 70 % หรือไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 0.5%

ส่วนที่ 9 การส่งเด็กกลับบ้านช่วงเย็น

(ครู/ผู้ดูแลเด็ก) แนวทางปฏิบัติ

1. นำเด็กออกมารอผู้ปกครอง ณ จุดคัดกรองเด็กในช่วงเช้า และวัดอุณหภูมิของเด็ก ก่อนส่งกลับให้ผู้ปกครอง และวัดอุณหภูมิของผู้ปกครองที่มารับเด็กทุกครั้ง

2. ล้างมือของเด็ก และบันทึกอุณหภูมิเด็กและผู้ปกครอง ในเอกสารแบบฟอร์ม พร้อมแนะนำผู้ปกครองหลังจากกลับบ้านแล้วให้อาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย ทั้งเด็กและผู้ปกครองทันทีทุกครั้ง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการติดเชื้อในระหว่างการเดินทางจาก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยกลับบ้าน และให้หลีกเลี่ยงการพาเด็กไปในพื้นที่เสี่ยง หมั่นสังเกตตนเอง บุคคลในบ้าน และเด็กอย่างสม่ำเสมอ ว่ามีอาการผิดปกติใด ๆ อาทิ มีไข้ ไอ จาม น้ำมูกไหล เหนื่อยหอบ หรือไม

3. ส่งชุดเครื่องนอน และผ้าเช็ดตัว ของเด็กแก่ผู้ปกครองเพื่อให้ทำความสะอาด ก่อนนำมาใช้ทุกครั้งเป็นประจำ

ส่วนที่ 10 การฆ่าเชื้อ และดูแลความสะอาด

(ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย & ครู/ผู้ดูแลเด็ก) แนวทางปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และ ครู/ผู้ดูแลเด็ก ทำความสะอาดบริเวณ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเน้นบริเวณที่มีการสัมผัสหรือใช้งานร่วมกันบ่อยครั้ง เช่น ปากกา ลูกบิดประตู รีโมทคอนโทรล โทรศัพท์ ปุ่มกด ลิฟท์ ซึ่งเป็นพื้นผิวขนาดเล็ก บริเวณจุดสัมผัส ของสนามเด็กเล่นทั้งภายในและภายนอกอาคาร สิ่งของ เครื่องใช้สื่อพัฒนาการเด็ก ยานพาหนะ ห้องน้ำ ห้องส้วม ทำความสะอาดชุบน้ำยาฟอกขาวที่เตรียมไว้ หรือ แอลกอฮอล์ 70 % หรือไฮโดรเจนเปอร์ไซด์ 0.5% เช็ดทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง (ตามคำแนะนำกระทรวงสาธารณสุข)

การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2565, สื่อออนไลน์) ได้ให้แนวทางปฏิบัติ ด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นสถานที่รับดูแล พัฒนา จัดประสบการณ์เรียนรู้ และการศึกษาสำหรับเด็กมีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนขึ้นประถมศึกษาปีที่ 1 (แรกเกิด-6 ปี) จึงเป็นสถานที่ที่เด็กอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากและมีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเด็กและครู ผู้ดูแล จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมามีพบว่า เด็กมักติดเชื้อมาจากบุคคลในครอบครัวและบุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากนั้นนำ เชื้อมาแพร่กระจายในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากการใช้สิ่งของหรือมีการสัมผัสร่วมกัน

เช่น ของเล่น/อุปกรณ์ ลูกบิดประตู ห้องน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรค เช่น การรับประทานอาหาร การทำกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือการร่วมกันอยู่ในอาคารปิด เป็นต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ออกมาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคด้วยหลักการ COVID Free Setting และ Universal Prevention ผู้ประกอบกิจการสามารถปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว พร้อมทั้ง ลงทะเบียนประเมินรับรองตนเองบนแพลตฟอร์ม Thai Stop COVID Plus อย่างต่อเนื่อง และมี Certificate รับรองการประเมินตนเอง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดทั้งครอบครัวและเด็ก รวมถึงบุคลากรให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย และเพื่อให้ประกอบกิจการเปิดดำเนินการได้อย่างปลอดภัยและยั่งยืนต่อไป

สรุปได้ว่า การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึงมาตรการด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคด้วยหลักการ COVID Free Setting และ Universal Prevention เพื่อให้ป้องกันความเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคต่อเด็ก ครอบครัว และบุคลากรให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัย ไม่ให้เป็นแหล่งการแพร่ระบาด และเพื่อให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเปิดดำเนินการได้อย่างปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านผู้ให้บริการ และด้านผู้รับบริการ

1. ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)

1.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

1.1.1 ทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ได้แก่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน และทำความสะอาดห้องส้วมทุก 1-2 ชั่วโมง และหลังปิดให้บริการ รวมถึงให้กำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน

1.1.2 ให้ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล ผู้ปกครอง ญาติ เด็ก (ที่อายุมากกว่า 2 ปี และไม่มีข้อห้าม) ให้สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา (ยกเว้นตอนนอนหลับ)

1.1.3 ให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูที่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะก่อนรับประทานอาหาร

1.1.4 ให้มีการควบคุมทางเข้าและออก และลงทะเบียน ก่อนเข้าและออกจากสถานที่ด้วยการใช้แอปพลิเคชันของทางราชการหรือใช้การบันทึกข้อมูลและรายงานทดแทนได้

1.1.5 กรณีมีการประกอบอาหาร/เครื่องดื่ม ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำด้านสาธารณสุขสำหรับสถานที่ประกอบอาหาร/เครื่องดื่ม

1.1.6 มีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้)

1.1.7 มีมาตรการคัดกรองไข้ และอาการไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัดสำหรับผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล ผู้ปกครอง ญาติ ก่อนเข้าอาคาร ทั้งนี้ให้รายงานหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่กรณีพบผู้ที่เข้าเกณฑ์ สอบสวนโรคตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งให้มีการเฝ้าระวัง และติดตาม อาการป่วย ของเด็กที่บ้านได้อย่างทั่วถึง (รายงานทันที)

1.1.8 จัดให้มีการแนะนำสำหรับผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง หรือญาติ ก่อนส่งเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงให้มีการตรวจตรา ควบคุม กำกับการให้บริการและใช้บริการ ให้เป็นไปตามมาตรการควบคุมหลักอย่างเคร่งครัด

1.2 ด้านการเว้นระยะห่าง

1.2.1 ในการทำกิจกรรมทุกประเภท (ทั้งเด็กและบุคลากร) ให้เว้นระยะนั่ง ยืน ที่นอนหรือเตียง ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร

1.2.2 จัดให้มีระบบคิว มีพื้นที่รอคิวที่มีที่นั่งหรือยืน ห่างกันอย่างน้อย 1 เมตร ทั้งบริเวณจุดรับ และส่งเด็กเล็ก ก่อนเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมถึงทั้งบริเวณจุดรับประทานอาหารและห้องน้ำ

1.2.3 ให้แยกกลุ่มเด็กเล็กตามอายุ คิดเกณฑ์จำนวนเด็ก ตามขนาดพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตรต่อคน และให้แบ่งกลุ่มทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวน ผู้ดูแลเด็ก หรือครูพี่เลี้ยง 1 คน (Small Bubble) เป็นไปตามมาตรการป้องกันโรค

1.2.4 ให้ความสำคัญจำนวนบุคลากรและเด็กมิให้แออัดและรวมกลุ่ม หรือลดเวลาในการทำกิจกรรมเท่าที่จำเป็น โดยถือหลักเลี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน

1.2.5 ควรงดการรับและส่งเด็กเล็กจากที่บ้านแบบรวมกลุ่ม เพื่อลดความเสี่ยงต่อการแพร่เชือบนรถรับส่งเด็ก ในกรณีที่มีการรับส่งเด็กโดยใช้รถรับส่งเด็กให้ยึดหลักปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคของการขนส่งสาธารณะอย่างเคร่งครัด

1.3 ด้านการระบายอากาศ

1.3.1 จัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ตีรวมถึงภายในห้องสุขา หรือเปิดพัดลมระบายอากาศในห้องตลอดเวลา ทั้งนี้ ให้ทำความสะอาด เครื่องปรับอากาศ

และจัดการฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอ (ให้ทำความสะอาดทุก 3 เดือนหรือตามคำแนะนำผู้ผลิต) เปิดประตู/ หน้าต่างก่อนและหลังให้บริการ อย่างน้อย 1 ชั่วโมง

1.4 มาตรการอื่น ๆ ให้ปฏิบัติตาม “คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” ฉบับ มิถุนายน 2563 และหลักสูตรการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการพัฒนา เด็กปฐมวัยและการป้องกันควบคุมโรค” ฉบับ มิถุนายน 2563

สรุปได้ว่า ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) หมายถึง การทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน ทำความสะอาดห้องส้วม ทุก 1-2 ชั่วโมง รวมถึงกำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน จัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูที่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง มีการควบคุมทางเข้า-ออก การจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีมาตรการคัดกรองไข้ อาการไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา มีการแนะนำบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด การเว้นระยะห่างในการทำกิจกรรมทุกประเภทอย่างน้อย 1 เมตร การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คน ต่อจำนวน ผู้ดูแลเด็กหรือครูที่เลี้ยง 1 คน การควบคุมจำนวนบุคลากรและเด็กมิให้แออัด และรวมกลุ่ม หรือลดเวลาในการทำกิจกรรม และจัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ดี รวมถึงภายในห้องสุขา

2. ด้านผู้ให้บริการ (COVID-FREE Personnel)

2.1 การเฝ้าระวังและป้องกันโรค

2.1.1 ผู้ดูแลเด็กต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการป้องกัน ควบคุมโรค สำหรับเด็กปฐมวัยร่วมด้วย

2.1.2 มีการกำกับ ติดตามบุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID-19) และมาตรการ DMHTTA (เว้น ระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัคซีนหมู่มี ตรวจหาเชื้อโควิด - 19 และลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน เช่น ไทย เซฟไทย) อย่างเคร่งครัด

2.1.3 บุคลากร งดรับประทานร่วมกัน และงดทำงานร่วมหรือข้ามห้อง

2.2 การมีภูมิคุ้มกัน

2.2.1 บุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด (ปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร) หรือ แสดงประวัติการติดเชื้อมาก่อน อยู่ในช่วง 1-3 เดือน

2.3 การตรวจคัดกรองเชื้อ

2.3.1 บุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องได้รับการตรวจ Antigen Test Kit (ATK)/RT-PCR ครบ 100% ของบุคลากรทั้งหมด ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่เกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร) และเมื่อเปิดดำเนินการแล้ว แนะนำดังนี้ บุคลากรที่อาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ ทั้งพื้นที่นำร่องด้านการท่องเที่ยว (สีฟ้า) และพื้นที่เฝ้าระวังสูง (สีเหลือง) ควรตรวจ Antigen Test Kit (ATK) /RT-PCR ทุก 7-14 วัน (ปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร กำหนดอย่างเคร่งครัด หรือเมื่อมีอาการ)

2.3.2 กรณีบุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจ หรือมีความเสี่ยง ให้ปฏิบัติ ดังนี้

1) กรณีมีอาการ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มี น้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย)

1.1) หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ

2) กรณีไม่มีอาการแต่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัว หรืออาศัยอยู่รวม บ้านกับผู้ป่วยยืนยัน(ทั้งที่มีและไม่มีอาการ) ให้ปฏิบัติดังนี้

2.1) ประเมินความเสี่ยงของการติดเชื้อตามการสัมผัสโรคดังนี้

2.1.1) ผู้ที่อยู่ใกล้หรือมีการพูดคุยกับผู้ติดเชื้อเข้าข่าย/ยืนยันโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 ในระยะ 2 เมตรเป็นเวลานานกว่า 5 นาที หรือถูกไอจามรดจากผู้ป่วย

2.1.2) ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่ปิด ไม่มีอากาศถ่ายเทมากนัก ร่วมกับผู้ติดเชื้อเข้า ข่าย/ยืนยันโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 เป็นระยะเวลา นานกว่า 30 นาที เช่น ในรถปรับอากาศหรือห้องปรับอากาศโดยผู้สัมผัสเสี่ยงสูงคือมีการสัมผัสโรคในข้อ 1.1) หรือ 1.2) ร่วมกับการไม่ใส่เครื่องป้องกันที่เหมาะสม เช่น ไม่สวมหน้ากากอนามัย

2.1.3) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา ตามมาตรฐานทางการแพทย์ คำแนะนำ เบื้องต้น ให้งดปฏิบัติงาน 10 วัน เพื่อสังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR จำนวน 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 คือวันที่ทราบเรื่องว่าสัมผัสผู้ป่วยยืนยัน

ครั้งที่ 2 นับจากวันที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยันครั้งสุดท้าย

ครบ 5 วัน

ครั้งที่ 3 นับจากวันที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยันครั้งสุดท้าย

ครบ 10 วัน

กรณีเป็นผู้สัมผัสเสี่ยงต่ำคือไม่มีการสัมผัสโรคในข้อ

1.1) หรือ 1.2) หรือสัมผัสแต่ใส่เครื่อง ป้องกันที่เหมาะสม ให้ทำตามคำแนะนำของกรมควบคุมโรค (อาจพิจารณาไม่ต้องกักตัวแต่ให้ตรวจ ATK ซ้ำ ในวันที่ 5 และ 10 หรือเมื่อมีอาการ เน้นมาตรการป้องกันการแพร่เชื้ออย่างเคร่งครัดในช่วงเวลา 10 วันหลัง การสัมผัสโรค แนะนำให้สวมหน้ากากที่แนบสนิท (Well-fitting Mask) เช่น สวมหน้ากากผ้าทับหน้ากากอนามัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันโรค และให้หยุดปฏิบัติงานหากมีอาการ)

2.3.3 ทุกกรณีที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา ตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่

2.3.4 กรณีที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อเฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรอง แพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน

2.4 มาตรการอื่น ๆ ให้ปฏิบัติตาม “คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” ฉบับ มิถุนายน 2563 และ “หลักสูตรการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการพัฒนา เด็กปฐมวัยและการป้องกันควบคุมโรค” ฉบับ มิถุนายน 2563

สรุปได้ว่า ด้านผู้ให้บริการ (COVID-FREE Personnel) หมายถึง ผู้ดูแลเด็กต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการป้องกันควบคุมโรคสำหรับเด็กปฐมวัย มีการกำกับ ติดตามบุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล และมาตรการ DMHTTA จัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด และได้รับการตรวจ ATK /RT-PCR ครบ 100% ของบุคลากรทั้งหมด

ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่นเกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด) จัดให้บุคลากรมีการประเมินความเสี่ยงของตนเองและได้รับคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ บุคลากรที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง ให้หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ บุคลากรที่มีความเสี่ยงสูง ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา สังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK/RT-PCR บุคลากรที่มีความเสี่ยงต่ำ ไม่ต้องกักตัวแต่ให้ตรวจ ATK ซ้ำ เน้นมาตรการป้องกันการแพร่เชื้ออย่างเคร่งครัดหลังการสัมผัสโรค บุคลากรที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวกให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ บุคลากรที่ป่วยยืนยันเมื่อรักษาครบตามกระบวนการแล้วให้กลับมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้นมาแสดงเป็นหลักฐาน

3. ด้านผู้รับบริการ (COVID-FREE Customer)

3.1 การเฝ้าระวังและป้องกันโรค

3.1.1 สํารวจความต้องการและความจำเป็นของครอบครัว ในการให้เด็กมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรณีบุคลากรไม่เพียงพอในการดูแลเด็ก ให้เลือกตามความจำเป็นของครอบครัวเป็นลำดับแรก)

3.1.2 เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคน ต้องได้รับการตรวจ Antigen Test Kit (ATK)/RT-PCR ครบ 100% (ก่อนเปิดไม่เกิน 1-3 วัน) (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร)

3.1.3 เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ประเมินความเสี่ยงของตนเองเป็นประจำทุกวันผ่าน Thai Save Thai ก่อนเข้ารับบริการ และลงทะเบียนเข้า-ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง หากพบว่ามีความเสี่ยงปานกลางหรือเสี่ยงสูงให้งดการเข้ารับบริการ (อาจให้บริการด้วยแอปพลิเคชันอื่นที่ทางราชการกำหนด หรือจัดให้มีสมุดสำหรับลงทะเบียน)

3.1.4 เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ปฏิบัติตามมาตรการส่วนบุคคลมาตรการ DMHTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัคซีนหนุมิ และลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน) อย่างเคร่งครัด มุ่ง ลดการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อโดยยึดหลัก Universal Prevention

3.2 การมีภูมิคุ้มกัน

3.2.1 สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัยที่ใช้บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด (ปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อ จังหวัด/กรุงเทพมหานคร) (ข้อมูลหรือคำแนะนำการให้วัคซีนติดตามได้กระทรวงสาธารณสุข ปัจจุบันควรส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กปฐมวัยทุกคนได้รับวัคซีนป้องกันโควิดอย่างน้อย 3 เข็ม และเข็มสุดท้ายไม่เกิน 4 เดือน)

3.2.2 เด็กปฐมวัย (ข้อมูลหรือคำแนะนำการให้วัคซีนในเด็ก ติดตามได้จาก ราชวิทยาลัยกุมาร แพทย์แห่งประเทศไทยและกระทรวงสาธารณสุข)

3.3 การตรวจคัดกรองเชื้อ

3.3.1 การตรวจ ATK/RT-PCR ของสมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัย (ยกเว้นเด็ก) ใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้ เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่พักอาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ ทั้งพื้นที่นำร่องด้านการท่องเที่ยว (สีฟ้า) และพื้นที่เฝ้าระวังสูง (สีเหลือง) ควรตรวจ Antigen Test Kit (ATK) /RT-PCR ทุก 7-14 วัน (ปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/กรุงเทพมหานคร กำหนดอย่างเคร่งครัด หรือเมื่อมีอาการ)

3.3.2 กรณีเด็กที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความความเสี่ยง ให้ปฏิบัติ ดังนี้

1) กรณีเด็กมีอาการ

- 1.1) หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.2) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ

2) กรณีเด็กที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่รวมบ้านกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีและไม่มีอาการ ให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติดังนี้

2.1) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์คำแนะนำเบื้องต้น หาเชื้อด้วยการตรวจแบบ ATK/RT-PCR จำนวน 3 ครั้ง โดย

ครั้งที่ 1 คือวันที่ทราบเรื่องว่าสัมผัสผู้ป่วยยืนยัน

ครั้งที่ 2 นับจากวันที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยันครั้งสุดท้ายครบ 5 วัน

ครั้งที่ 3 นับจากวันที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยันครั้งสุดท้ายครบ 10 วัน

3) ทุกกรณีที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่

4) กรณีที่ป่วยยืนยันด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการและไม่มีอาการแล้ว ให้มารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของ สถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน

3.4 มาตรการอื่น ๆ ให้ปฏิบัติตาม “คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19” ฉบับ มิถุนายน 2563 และ “หลักสูตรการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการป้องกันควบคุมโรค” ฉบับ มิถุนายน 2563

3.5 มาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อพบผู้ติดเชื้อโควิด 19 ตั้งแต่ 1 รายขึ้นไปในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 ปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 1-3 วัน เพื่อประเมินความเสี่ยงวางแผนสอบสวนป้องกันการแพร่กระจายโรค โดยแยกผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง (High Risk Contact) ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อกักตัว 10 วัน และปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและควบคุมการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงสาธารณสุข

3.5.2 ทำความสะอาดพื้นที่ อุปกรณ์ ตามมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงสาธารณสุข

3.5.3 เมื่อได้รับอนุญาตให้กลับมาเปิดดำเนินการได้ ต้องปฏิบัติตาม”แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อ การป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีเปิดสถานประกอบกิจการในพื้นที่ ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย” อย่างเคร่งครัด

3.5.4 มาตรการแผนเผชิญเหตุฯ และการปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นรายห้อง รายชั้นเรียน หรือรายสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย และการอนุญาตกลับมาเปิดดำเนินการ อยู่ในดุลพินิจคณะกรรมการสอบสวนโรคของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

สรุปได้ว่า ด้านผู้รับบริการ (COVID-FREE Customer) หมายถึง มีการสำรวจความต้องการและความจำเป็นของครอบครัว ในการให้เด็กมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดให้เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคน ต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR

ครบ 100% ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ประเมินความเสี่ยงของตนเองเป็นประจำ และลงทะเบียนเข้า-ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทุกครั้ง ปฏิบัติตามมาตรการส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด มุ่ง ลดการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อ โดยยึดหลัก Universal Prevention ให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัยที่ใช้บริการ ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ จัดให้เด็กปฐมวัย หรือสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่พักอาศัยอยู่ในทุกพื้นที่เฝ้าระวังโรคและคัดกรองอาการป่วย เป็นประจำ และอาจตรวจ ATK เมื่อมีอาการป่วย ให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดิน หายใจหรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์ เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ เด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงสัมผัสกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการ และตรวจหาเชื้อเด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา เด็กปฐมวัยที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคโควิด-19 เมื่อรักษาครบตามแล้ว ให้กลับมาใช้บริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน

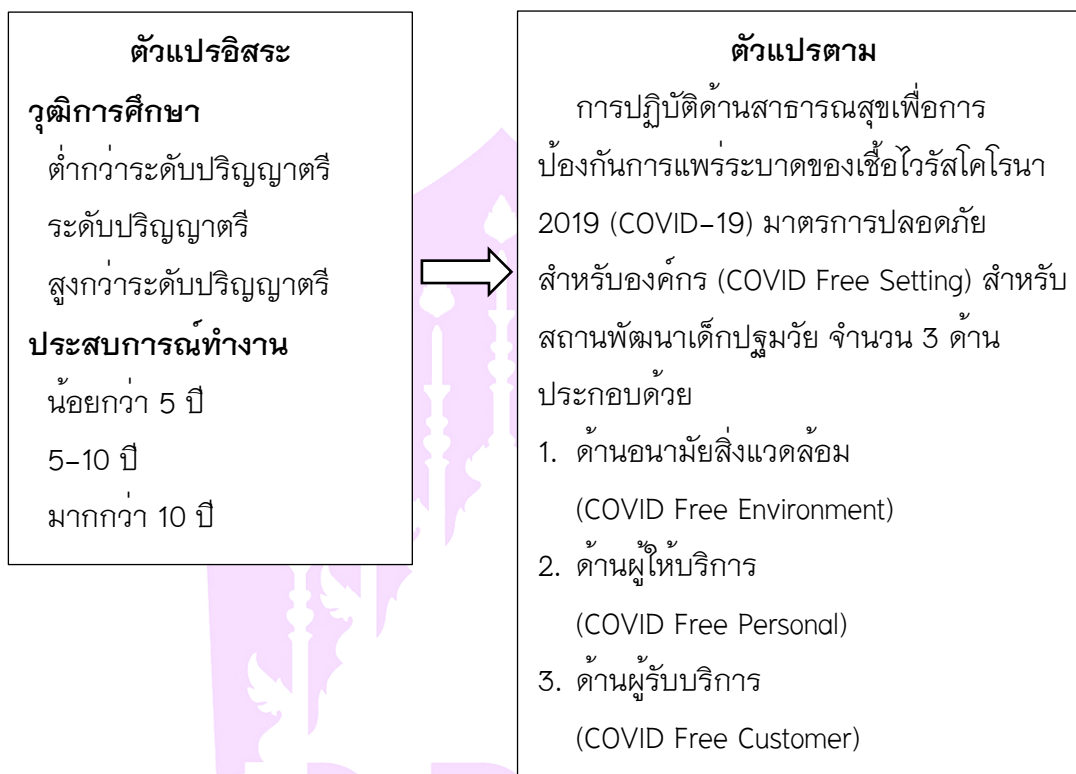
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563) ศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤต ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาคควรมุ่งเน้นการปฏิบัติตาม นโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการดูแล นักเรียน นักศึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น คำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง มีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึง การเรียนการสอนได้ การใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้น สามารถเรียนผ่าน DLTV ได้ การตัดสินใจนโยบายอยู่บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการ ทั้งจากนักเรียน ครู และโรงเรียน และ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาคควรมุ่งเน้นที่บทบาทของผู้บริหาร โดยการสร้างคุณค่าแก่ตนเองเพื่อแสดงถึงการเป็นตัวอย่างที่ดี การปฏิบัติตนของผู้บริหาร รวมถึงการให้ความเป็นธรรมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในเรื่องสวัสดิการและความเจริญก้าวหน้า โดยผู้บริหารต้องชี้แนะผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กระตุ้นให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรับผิดชอบ มีอิสระทางความคิด และเข้าใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นกับองค์กร ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความตั้งใจจริงจะผ่านพ้นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ควรมุ่งเน้นที่สถานการณ์แวดล้อมที่เป็นการกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ

และจะส่งผลต่อการแสดงลักษณะภาวะของผู้นำของผู้บริหารด้วย และผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ด้วย

ทอฝัน ธนโชติศิริกุล และศิวัช ศรีโภคางกุล (2565) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถานการณ์โควิด-19 กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า 1) บทบาทของเทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถานการณ์โควิด-19 พบว่าหน่วยงานมีบทบาทสำคัญในการวางแผนการดำเนินงานการใช้งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมุ่งเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ ครู ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง และชุมชน 2) ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถานการณ์โควิด-19 ของเทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ยังขาดหัวหน้าส่วนราชการกองการศึกษา และไม่สามารถจัดโครงการ และกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามแผนดำเนินงานได้ เนื่องจากต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 และรักษาระยะห่างทางสังคม และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถานการณ์โควิด-19 ของเทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ส่งเสริมพัฒนาทักษะครู ผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้และปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานการณ์โควิด-19 รวมถึงจัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 23 แห่ง รวมจำนวน 95 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 76 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง 2 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว	5	4
เทศบาลตำบลแม่ริม	8	6
เทศบาลตำบลริมเหนือ	5	4
เทศบาลตำบลสันป่า	5	4
เทศบาลตำบลแม่แรม	16	13
เทศบาลตำบลชี้เหล็ก	5	4
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว	11	9
องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง	18	15
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา	10	8
องค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง	8	6
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย	4	3
รวม	95	76

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิด Likert ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)
2. ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)
3. ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer)

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

5 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการศึกษาและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากบทความ ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัด

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษา

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา เสนอแนะ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือวัดเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนา คุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.3 นางสาวกัญรัตน์ แสนปวน ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว นำผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-objective Congruence: IOC) แล้วเลือกดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้และปรับปรุงข้อคำถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่า มีความสอดคล้องหรือไม่ มีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามถูกต้อง สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์
 คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์
 คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถาม ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์
 โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of
 Congruence: IOC) พบว่า ทุกข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

5. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำไปเสนอ
 อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่
 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด,
 2545) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .933

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
 แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสืออนุญาตขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์
 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 23 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
 ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 76 ฉบับ และกำหนดขอรับคืนภายใน 30 วัน

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามมาได้ทั้งหมด จำนวน 76 ฉบับ
 มีความสมบูรณ์ จำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บข้อมูลไว้ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไป
 วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ แนวปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) แนวปฏิบัติด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) และแนวปฏิบัติด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบการแปลความหมาย ค่าตามรายละเอียด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การเปรียบเทียบวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's Method) (ธีรวิมล เอกะกุล, 2553)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การวิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67–1.00 โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) พิจารณาจากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่หรือคะแนนที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือคะแนนเต็ม

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum(X - \bar{X})^2}{(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

X แทน ค่าของข้อมูลแต่ละตัว

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-way ANOVA)

หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าแจกแจงของ F (f-distribution)

MS_B แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean Square between Group)

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean Square with in Group)

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's Method)

(ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2553)

$$s = \sqrt{(K - 1)F(a; df_r, df_2)} \sqrt{MS_E \left[\sum_{j=1}^k \frac{(C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อ s แทน ค่าวิกฤตของ Sheffe

K แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน

$a; df_r, df_2$) แทน เปิดค่า F ในตารางแจกแจงค่า F ที่ a มีค่า 0.05

และ 0.01 และ df_r คือค่า df_8 ถ้าเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว ในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วน df_2 คือค่า df_w หรือค่า df_E ค่าใดค่าหนึ่ง

MS_E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของตารางความแปรปรวน

C_j แทน ค่าสัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งจะมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1, ...

n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลดล็อกสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลดล็อกสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลดล็อกสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ วุฒิการศึกษาและจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	3	3.90
2. หญิง	73	96.10
รวม	76	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.90 และเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 96.10

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	6	7.90
2. ระดับปริญญาตรี	56	73.70
3. สูงกว่าระดับปริญญาตรี	14	18.40
รวม	76	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 73.70 และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 5 ปี	14	18.40
2. 5-10 ปี	17	22.40
3. มากกว่า 10 ปี	45	59.20
รวม	76	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40 มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 22.40 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 59.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมแต่ละด้าน

ด้าน	การปฏิบัติด้านสาธารณสุข ฯ	(n = 76)		แปลผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	4.62	.42	มากที่สุด	3
2	ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)	4.72	.43	มากที่สุด	1
3	ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer)	4.69	.38	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย		4.68	.38	มากที่สุด	

จากตาราง 6 พบว่า การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) ($\bar{X} = 4.72$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ($\bar{X} = 4.69$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ($\bar{X} = 4.62$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)

ข้อ	รายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ได้แก่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและหลัง การเรียนการสอน ทำความสะอาดห้องส้วม ทุก 1-2 ชั่วโมง รวมถึงกำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน	4.51	.55	มากที่สุด	9
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอ และสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูที่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง	4.86	.45	มากที่สุด	1
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการควบคุมทางเข้า-ออก และลงทะเบียน ก่อนเข้าและออกจากสถานที่ด้วยการใช้แอปพลิเคชันของทางราชการหรือใช้การบันทึกข้อมูลและรายงานทดแทนได้	4.53	.62	มากที่สุด	7
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้)	4.76	.46	มากที่สุด	2

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายงานอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีมาตรการ คัดกรองไข้ อากาศไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง กับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากาก ผ้าตลอดเวลา	4.75	.47	มากที่สุด	3
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแนะนำ สำหรับบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน โรคอย่างเคร่งครัด	4.72	.53	มากที่สุด	4
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการเว้น ระยะห่างในการทำกิจกรรมทุกประเภท อย่างน้อย 1 เมตร เช่น บริเวณจุดรับและ ส่งเด็กกับผู้ปกครอง ก่อนเข้าสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย บริเวณจุดรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำและการนอน	4.66	.56	มากที่สุด	5
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแบ่งกลุ่ม ทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวน ผู้ดูแล เด็กหรือครูพี่เลี้ยง 1 คน (Small Bubble) เป็นไปตามมาตรการป้องกันโรค	4.30	.79	มาก	10
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการควบคุม จำนวนบุคลากรและเด็กมิให้แออัดและ รวมกลุ่ม หรือลดเวลาในการทำกิจกรรม เท่าที่จำเป็นโดยถือหลักเลี่ยงการติดต่อ สัมผัสระหว่างกัน	4.53	.68	มากที่สุด	8

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายงานอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ตีรวมถึงภายในห้องสุขาหรือเปิดพัดลมระบายอากาศในห้องสุขาตลอดเวลา ทั้งนี้ ให้ทำ ความสะอาดเครื่องปรับอากาศและจัดการฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอ (ให้ทำความสะอาดทุก 3 เดือนหรือตามคำแนะนำ ผู้ผลิต) เปิดประตู/หน้าต่างก่อนและหลังให้บริการอย่างน้อย 1 ชั่วโมง	4.61	.59	มากที่สุด	6
รวมเฉลี่ย		4.62	.42	มากที่สุด	

จากตาราง 7 พบว่า การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.86$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้) ($\bar{X} = 4.76$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวน ผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยง 1 คน (Small Bubble) เป็นไปตามมาตรการป้องกันโรค ($\bar{X} = 4.30$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)

ข้อ	รายงานผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)	(n = 76)		แปลผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้ผู้ดูแลเด็กต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหลักสูตรการป้องกันควบคุมโรค สำหรับเด็กปฐมวัย	4.54	.62	มากที่สุด	10
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำกับ ติดตาม บุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID-19) และมาตรการ DMHTTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัคซีนภูมิตรวจหาเชื้อโควิด-19)	4.72	.53	มากที่สุด	5
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด	4.83	.44	มากที่สุด	2
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรของต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ของบุคลากรทั้งหมด ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่นเกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)	4.71	.58	มากที่สุด	6

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	รายงานผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรมีการประเมินความเสี่ยงของตนเองและได้รับการคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ (ปรับตามดุลยพินิจคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)	4.68	.57	มากที่สุด	7
6	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) ให้หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์ เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ	4.80	.46	มากที่สุด	3
7	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเสี่ยงสูง (ผู้ที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัย ตลอดช่วงเวลาที่มีการสัมผัสใกล้ชิดผู้ติดเชื้อ) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา ตามมาตรฐานทางการแพทย์ สังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR	4.64	.69	มากที่สุด	9
8	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเสี่ยงต่ำ (ผู้สัมผัสใกล้ชิดที่ไม่เข้าเกณฑ์ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง) ไม่ต้องกักตัวแต่ให้ตรวจ ATK ซ้ำ ในวันที่ 5 และ 10 หรือเมื่อมีอาการ เน้นมาตรการป้องกันการแพร่เชื้ออย่างเคร่งครัดหลังการสัมผัสโรค	4.64	.56	มากที่สุด	8

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุข ฯ	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
9	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่	4.84	.40	มากที่สุด	1
10	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคโควิด -19 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อเฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้นมาแสดงเป็นหลักฐาน	4.75	.73	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย		4.72	.43	มากที่สุด	

จากตาราง 8 พบว่า การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา ตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ ($\bar{X} = 4.84$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด ($\bar{X} = 4.83$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้ผู้ดูแลเด็กต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหลักสูตรการป้องกันควบคุมโรค สำหรับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.54$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้รับบริการ (COVID FREE Customer)

ข้อ	รายด้านผู้รับบริการ (COVID FREE Customer)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำรวจความต้องการและความจำเป็นของครอบครัว ในการให้เด็กมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.63	.56	มากที่สุด	7
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่เกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)	4.55	.64	มากที่สุด	9
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ประเมินความเสี่ยงของตนเองเป็นประจำ และลงทะเบียนเข้า-ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง หาก พบว่ามีความเสี่ยงปานกลางหรือเสี่ยงสูงให้งดการเข้ารับบริการ	4.61	.59	มากที่สุด	8
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคนปฏิบัติตาม มาตรการส่วนบุคคล มาตรการ DMHTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัดอุณหภูมิ และลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน) อย่างเคร่งครัด มุ่งลดการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อโดยยึดหลัก Universal Prevention	4.71	.51	มากที่สุด	5

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายงานผู้รับบริการ (COVID FREE Customer)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้สมาชิก ในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัย ที่ใช้ บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้อง แสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนทั้งเข็มปกติ และเข็มกระตุ้นตามเกณฑ์ที่ราชการ กำหนด	4.54	.58	มากที่สุด	10
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัย หรือสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่พัก อาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ มีการเฝ้าระวังโรค และคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ และอาจตรวจ ATK เมื่อมีอาการป่วย (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการ โรคติดต่อจังหวัด)	4.74	.50	มากที่สุด	4
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มี อาการติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิ กายสูงกว่า 37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจ ไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุด การมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการ ตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ	4.86	.35	มากที่สุด	1

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายดานผู้รับบริการ (COVID FREE Customer)	(n = 76)		แปรผล	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่รวมบ้านกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK/RT-PCR	4.78	.48	มากที่สุด	3
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่	4.84	.37	มากที่สุด	2
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคโควิด-19 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อเฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาใช้บริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน	4.64	.80	มากที่สุด	6
รวมเฉลี่ย		4.69	.38	มากที่สุด	

จากตาราง 9 พบว่า การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ(มีอุณหภูมิกายสูงกว่า

37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ ($\bar{X} = 4.86$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ ($\bar{X} = 4.84$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัย ที่ใช้บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนทั้งเข็มปกติและเข็มกระตุ้นตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด ($\bar{X} = 4.54$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อ
การป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการ
ปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม
จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การปฏิบัติ ด้านสาธารณสุข ๗	ระดับต่ำกว่า		ระดับ		สูงกว่าระดับ		F	P-value
	ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	4.57	.61	4.64	.37	4.57	.53	.212	.810
2. ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)	4.55	.73	4.73	.34	4.72	.57	.502	.608
3. ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer)	4.68	.46	4.69	.36	4.67	.47	.021	.979
โดยรวม	4.60	.59	4.69	.32	4.65	.51	.175	.840

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา สภาพการปฏิบัติ
ด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ด้านผู้ให้บริการ (COVID
Free Personal) และด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อ
การป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการ
ปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ
แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประเภทการทำงาน

การปฏิบัติด้านสาธารณสุข	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	P-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)	4.51	.39	4.79	.20	4.59	.47	2.117	.128
2. ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)	4.68	.42	4.81	.25	4.69	.48	.543	.583
3. ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer)	4.66	.42	4.74	.30	4.68	.41	.162	.851
โดยรวม	4.62	.38	4.78	.22	4.65	.42	.863	.426

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทการทำงาน สภาพการ
ปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ด้านผู้ให้บริการ (COVID
Free Personal) และด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขและเปรียบเทียบการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 95 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการตอบคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) อยู่ในระดับมากที่สุด

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

1.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอ และสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้) อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวน ผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยง 1 คน (Small Bubble) เป็นไปตามมาตรการป้องกันโรค ซึ่งอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ให้บริการ (COVID FREE Personal) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้ผู้ดูแลเด็กต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหลักสูตรการป้องกันควบคุมโรค สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัย

สำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัยที่ใช้บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนทั้งเข็มปกติและเข็มกระตุ้นตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

2.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติด้านสาธารณสุขด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติด้านสาธารณสุข ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ไม่แตกต่างกัน

2.2 ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personl) การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติด้านสาธารณสุขด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personl) ไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติด้านสาธารณสุข ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personl) ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติด้านสาธารณสุขด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการปฏิบัติด้านสาธารณสุข ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) พบว่า การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน และให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง มีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุ สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้ และมีมาตรการคัดกรองไข้ อาการไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 แนวทางปฏิบัติควบคุม กำกับ ดูแลครู เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข เช่น การใส่หน้ากากผ้า ใส่ถุงมือ การล้างมืออย่างถูกวิธี หรือการอาบน้ำ กำหนดแนวทางที่ชัดเจนเมื่อพบว่าตนเองบุคลากรหรือคนใกล้ชิดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีอาการ ไข้ ไอ จาม เหนื่อยหอบ หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง (ตามคำนิยามกระทรวงสาธารณสุข) ให้หยุดงานทันที และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่อย่างเคร่งครัด (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

1.2 ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวกให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทาง

ของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด และบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) ให้หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ ทอฝัน ธนโชติศิริกุล และศิวัช ศรีโกตางกุล (2565) ศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถานการณ์โควิด-19 กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสถานการณ์โควิด-19 ของเทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการบริหารงาน 1) เทศบาลตำบลหนองเรือ ต้องดำเนินงานตามแนวทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด และ 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดโควิด-19 ตามคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหนองบัวลำภูอย่างเคร่งครัด

1.3 ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) การปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ และเด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่ร่วมกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ระบุว่า การตรวจคัดกรองเชื้อ กรณีเด็กที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก

อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความความเสี่ยง ให้ปฏิบัติดังนี้ กรณีเด็กมีอาการ หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา จนหายเป็นปกติ กรณีเด็กที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่รวมบ้านกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีและไม่มีอาการ ให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และปฏิบัติดังนี้ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์ คำแนะนำเบื้องต้น หาเชื้อด้วยการตรวจแบบ ATK/RT-PCR และทุกกรณีที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, สื่อออนไลน์)

2. ผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยพิจารณารายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกันและไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี และสูงกว่าระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูที่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง มีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด หรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้ และมีมาตรการคัดกรองไข้ อากาศไอ หอบ

เหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ระบุไว้ว่าให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง โดยเฉพาะก่อนรับประทานอาหาร มีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้) และมีมาตรการคัดกรองไข้ และอาการไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล ผู้ปกครอง ญาติ ก่อนเข้าอาคาร ทั้งนี้ ให้รายงานหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่กรณีพบผู้ที่เข้าเกณฑ์ สอบสวนโรคตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งให้มีการเฝ้าระวัง และติดตามอาการป่วยของเด็กที่บ้านได้อย่างทั่วถึง (รายงานทันที) (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, ลีออนไลน์)

2.2 ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวกให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา ตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด และบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) ให้หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา จนหายเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free

Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) ระบุไว้ว่ากรณีบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยงให้ปฏิบัติกรณีมีอาการ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มี น้ำมูก คัดจมูก หายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ กรณีมีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่และการมีภูมิคุ้มกันให้บุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด (ปรับตามดุลพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อ จังหวัด/กรุงเทพมหานคร) หรือแสดงประวัติการติดเชื้อมาก่อนอยู่ในช่วง 1-3 เดือน (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, สื่อออนไลน์)

2.3 ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าระดับปริญญาตรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูก หายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ และเด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่รวมบ้านกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ระบุไว้ว่าการตรวจคัดกรองเชื้อ กรณีเด็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า

37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความความเสี่ยง ให้ปฏิบัติดังนี้ กรณีเด็กมีอาการ หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ กรณีเด็กที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่ร่วมกับ ผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีและไม่มีอาการ ให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและปฏิบัติดังนี้ ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์ คำแนะนำเบื้องต้น หาเชื้อด้วยการตรวจแบบ ATK/RT-PCR และทุกกรณีที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, สื่อออนไลน์)

3. ผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยพิจารณารายด้านทั้ง 3 ด้าน พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่ามีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง มีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการ

โรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้ และมีมาตรการคัดกรองไข้
 อากาศไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนา
 เด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา
 ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
 โคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับ
 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment)
 ระบุไว้ว่า ให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการ
 อย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง
 โดยเฉพาะก่อนรับประทานอาหาร มีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนา
 เด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโรคติดต่อ
 จังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้) และมีมาตรการคัดกรองไข้ และอาการ
 ไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล ผู้ปกครอง ญาติ
 ก่อนเข้าอาคาร ทั้งนี้ ให้รายงานหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่กรณีพบผู้ที่เข้าเกณฑ์ สอบสวนโรค
 ตามแนวทางที่กำหนด รวมทั้งให้มีการเฝ้าระวัง และติดตามอาการป่วยของเด็กที่บ้านได้อย่างทั่วถึง
 (รายงานทันที) (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, สืบออนไลน์)

3.2 ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) การเปรียบเทียบความแตกต่าง
 ระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
 โคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับ
 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) จำแนกตาม
 ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี
 ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวกให้รีบแจ้ง
 ให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทาง
 ของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์
 ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด และบุคลากรของศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส
 หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) ให้หยุด
 การมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา
 จนหายเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาด

ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) ระบุว่ากรณีบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือ มีความเสี่ยงให้ปฏิบัติ กรณีมีอาการ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มี น้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ กรณีมีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่และการมีภูมิคุ้มกันให้บุคลากรของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด (ปรับตามดุลพินิจ ของคณะกรรมการโรคติดต่อ จังหวัด/กรุงเทพมหานคร) หรือแสดงประวัติการติดเชื้อมาก่อนอยู่ในช่วง 1-3 เดือน (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, ลีออนไลน์)

3.3 ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ และเด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่ร่วมกับผู้ช่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การปฏิบัติด้านผู้รับบริการ (COVID Free

Customer) ระบุไว้ว่าการตรวจคัดกรองเชื้อ กรณีเด็กที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความความเสี่ยง ให้ปฏิบัติ ดังนี้ กรณีเด็กมีอาการ หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา จนหายเป็นปกติ กรณีเด็กที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่รวมบ้าน กับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีและไม่มีอาการ ให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และปฏิบัติดังนี้ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์ คำแนะนำ เบื้องต้น หาเชื้อด้วยการตรวจแบบ ATK/RT-PCR และทุกกรณีที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา ตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2565, ลี้ออนไลน์)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID Free Environment) ควรนำแนวคิด Bubble ซึ่งเป็นแนวคิดในการดูแลตัวเองในช่วงสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างขอบเขตลดการสัมผัสกลุ่มเสี่ยง
2. ด้านผู้ให้บริการ (COVID Free Personal) ควรสนับสนุนให้ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการป้องกันโรคเพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องนำมาสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้อง
3. ด้านผู้รับบริการ (COVID Free Customer) ควรสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวมีความรู้เรื่องการฉีดวัคซีน และได้รับการฉีดวัคซีนทั้งเข็มปกติและเข็มกระตุ้นภูมิคุ้มกัน
4. ควรมีการติดตามมาตรการความปลอดภัยที่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มเติม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). **แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2565). **แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกัน
การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ
องค์กร(COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. Covid Free
Setting มาตรการความปลอดภัยขององค์กร**. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2565, จาก
<https://stopcovid.anamai.moph.go.th/webapp/tsctype2.php?group=11>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็ก
อายุ 3-5 ปี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกียรติคุณ แก้วสอน. (2563). **การศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ทอฝัน ธนโชติศิริกุล และศิวัช ศรีโภาคางกุล. (2565). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในสถานการณ์โควิด-19 กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลหนองเรือ อำเภอโนนสัง จังหวัด
หนองบัวลำภู**. วารสารการเรียนรู้ศาสตร์สมัยใหม่, 7(7), 154-168.
- ธงชัย วงศ์สุวรรณ. (2540). **วิทยาการบริหาร**. กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2553). **การวิจัยปฏิบัติการ Action Research**. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์
อินเตอร์กรุ๊ป.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2546). **การบริหารโครงการ**. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- พัชญ์วิสา จันทพิมพ์. (2565). **การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- พีรสิทธิ์ คำนวนคิดศิลป์ และศุภวัฒน์นากการ วงศ์ธนวิสุ. (2546). **การพัฒนาศักยภาพการบริหาร
จัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ขอนแก่น:
พระธรรมชนิต.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2563). **การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019
(COVID-19)**. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 10(3), 545-556.
- วัชรีย์ รวมนิด. (2547). **การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย**. เลย:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2546). **การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง**.
กรุงเทพฯ: โฟร์เฟซ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ลัทธிகาล ศรีวะรมย์, ชวลิต ปกรวานนท์, สุกดา สุวรรณภริมย์ และสมชาย
หิรัญกิตติ. (2545). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: ธนสาร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2526). **การจัดบริการศูนย์การศึกษาเด็กก่อน
วัยเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2565, จาก
https://stopcovid.anamai.oph.go.th/attach/w774/f20220517101506_WJKz9fYcNt.pdf.
- สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). **แนวดำเนินงานศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ**.
กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

- สิรินญา ศิริประโคน. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- สิววรรณ ไชยกุล. (2562). การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3. สารนิพนธ์. ศษ.ม., มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- อุทัย เลหาหิเชียร. (ม.ป.ป.). รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- WHO Thailand. (2000). โรคโควิด 19 คืออะไร. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19/q-a-on-covid-19-general>.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนา คุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
3. นางสาวฤทัยรัตน์ แสนปวน ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลเหมืองแก้ว

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19)มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน

2. ผู้กรอกแบบสอบถาม คือ บุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยสรุปผลออกมาในภาพรวม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมาในโอกาสนี้

นางสาวเนตรชนก อุทเลิศ

หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับสภาพจริงของท่านลงในช่องว่าง

1. เพศ
  - ชาย
  - หญิง
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด
  - ต่ำกว่าปริญญาตรี
  - ปริญญาตรี
  - สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ทำงาน
  - น้อยกว่า 5 ปี
  - 5-10 ปี
  - มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อและทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านต่อการดำเนินงานด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ได้แก่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง ท่านมีการปฏิบัติทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ได้แก่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID FREE Environment)						
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ได้แก่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน ทำความสะอาดห้องส้วม ทุก 1-2 ชั่วโมง รวมถึงกำจัดขยะมูลฝอยทุกวัน					
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง					
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการควบคุมทางเข้า-ออก และลงทะเบียน ก่อนเข้าและออกจากสถานที่ด้วยการใช้แอปพลิเคชันของทางราชการหรือใช้การบันทึกข้อมูล และรายงานทดแทนได้					
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำมาตรการแผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจากหน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้)					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกัน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีมาตรการคัดกรอง ไข้ อាកาโรไอ หอบเหนื่อย จาม หรือเป็นหวัด สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวม หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา					
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแนะนำสำหรับ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรค อย่างเคร่งครัด					
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการเว้นระยะห่าง ในการทำกิจกรรมทุกประเภทอย่างน้อย 1 เมตร เช่น บริเวณจุดรับและส่งเด็กกับ ผู้ปกครอง ก่อนเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย บริเวณจุดรับประทานอาหาร การเข้าห้องน้ำ และการนอน					
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแบ่งกลุ่มทำ กิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวน ผู้ดูแลเด็ก หรือครูพี่เลี้ยง 1 คน (Small Bubble) เป็นไปตาม มาตรการป้องกันโรค					
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการควบคุมจำนวน บุคลากรและเด็กมิให้แออัดและรวมกลุ่ม หรือลดเวลาในการทำกิจกรรมเท่าที่จำเป็น โดยถือหลักเสี่ยงการติดต่อสัมผัสระหว่างกัน					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการระบายอากาศภายในอาคารที่ตีรวมถึงภายในห้องสุขาหรือเปิดพัดลมระบายอากาศในห้องสุขาตลอดเวลา ทั้งนี้ ให้ทำความสะอาดเครื่องปรับอากาศและจัดการฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอ (ให้ทำความสะอาดทุก 3 เดือน หรือตามคำแนะนำผู้ผลิต) เปิดประตู/หน้าต่างก่อนและหลังให้บริการอย่างน้อย 1 ชั่วโมง					
ด้านผู้ให้บริการ (COVID FREE Personal)						
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรเด็กต้องผ่าน การฝึกอบรมในหลักสูตรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหลักสูตรการป้องกันควบคุมโรค สำหรับเด็กปฐมวัย					
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำกับ ติดตาม บุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID-19) และมาตรการ DMHTTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัคซีนภูมิตรวจหาเชื้อโควิด-19)					
13	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีด วัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของบุคลากรทั้งหมด					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรของต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ของบุคลากรทั้งหมด ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่เกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)					
15	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรมีการประเมินความเสี่ยงของตนเองและได้รับการคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)					
16	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) ให้หยุดการมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหายเป็นปกติ					
17	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเสี่ยงสูง (ผู้ที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่มีการสัมผัสใกล้ชิดผู้ติดเชื้อ) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา ตามมาตรฐานทางการแพทย์ สังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเสี่ยงต่ำ (ผู้สัมผัสใกล้ชิดที่ไม่เข้าเกณฑ์ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง) ไม่ต้องกักตัวแต่ให้ตรวจ ATK ซ้ำ ในวันที่ 5 และ 10 หรือเมื่อมีอาการ เน้นมาตรการป้องกันการแพร่เชื้ออย่างเคร่งครัดหลังการสัมผัสโรค					
19	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่					
20	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ป่วยยืนยันด้วยโรคโควิด-19 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อเฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน					
ด้านผู้รับบริการ (COVID FREE Customer)						
21	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำรวจความต้องการและความจำเป็นของครอบครัว ในการให้เด็กมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
22	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่เกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)					
23	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ประเมินความเสี่ยงของตนเองเป็นประจำ และลงทะเบียนเข้า-ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง หากพบว่ามีความเสี่ยงปานกลางหรือเสี่ยงสูงให้งดการเข้ารับบริการ					
24	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ปฏิบัติตามมาตรการส่วนบุคคล มาตรการ DMHTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัดอุณหภูมิ และลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน) อย่างเคร่งครัด มุ่งลดการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อโดยยึดหลัก Universal Prevention					
25	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัย ที่ใช้บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนทั้งเข็มปกติและเข็มกระตุ้นตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
26	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่พักอาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ มีการเฝ้าระวังโรคและคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ และอาจตรวจ ATK เมื่อมีการการป่วย (ปฏิบัติตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)					
27	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจ(มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา จนหายเป็นปกติ					
28	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่ร่วมกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการ ให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการ และตรวจหาเชื้อแบบ ATK/RT-PCR					
29	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษา ตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่					

ข้อ	การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกัน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับ องค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
30	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่ป่วย ยืนยัน ด้วยโรคโควิด-19 เมื่อรักษาครบตาม กระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อ เฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาใช้บริการที่ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรอง แพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็น หลักฐาน					

ภาคผนวก ค การกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตาม วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือของการค้นคว้าอิสระ โดยมีความหมายดังนี้

+ 1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

- 1 หมายถึง ข้อความ เนื้อหา ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

นางสาวเนตรชนก อุตเลิศ

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อคำถามการปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting)
สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (COVID FREE Environment)							
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำความสะอาด พื้นผิวสัมผัสร่วมและที่มีการสัมผัสบ่อย ๆ ได้แก่ เครื่องเล่น อุปกรณ์ ทั้งก่อนและ หลังการเรียนการสอน ทำความสะอาด ห้องส้วม ทุก 1-2 ชั่วโมง รวมถึงกำจัด ขยะมูลฝอยทุกวัน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีจุดบริการ ล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรคไว้บริการอย่างเพียงพอ และสะดวกต่อการใช้งานและให้ผู้ดูแล เด็ก/ครูที่เลี้ยงพาเด็กไปล้างมือให้บ่อยครั้ง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการควบคุม ทางเข้า-ออก และลงทะเบียน ก่อนเข้า และออกจากสถานที่ด้วยการใช้ แอปพลิเคชันของทางราชการหรือใช้การ บันทึกข้อมูล และรายงานทดแทนได้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำมาตรการ แผนเผชิญเหตุสำหรับสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยเมื่อพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โดยได้รับการรับรองจาก คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดหรือจาก หน่วยงานราชการที่จัดทำไว้แล้วมาใช้)	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีมาตรการคัด กรองไข้ อากาศไอ หอบเหนื่อย จาม หรือ เป็นหวัด สำหรับบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนเข้าอาคาร และให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากาก ผ้าตลอดเวลา	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแนะนำ สำหรับบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานพัฒนา เด็กปฐมวัย ให้ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
7	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการเว้น ระยะห่างในการทำกิจกรรมทุกประเภท อย่างน้อย 1 เมตร เช่น บริเวณจุดรับ และส่งเด็กกับผู้ปกครอง ก่อนเข้าสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย บริเวณจุดรับประทาน อาหาร การเข้าห้องน้ำและการนอน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแบ่งกลุ่ม ทำกิจกรรมไม่เกิน 5 คนต่อจำนวน ผู้ดูแล เด็กหรือครูพี่เลี้ยง 1 คน (Small Bubble) เป็นไปตามมาตรการป้องกันโรค	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการควบคุม จำนวนบุคลากรและเด็กมิให้แออัดและ รวมกลุ่ม หรือลดเวลาในการทำกิจกรรม เท่าที่จำเป็นโดยถือหลักเลี่ยงการติดต่อ สัมผัสระหว่างกัน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการระบาย อากาศภายในอาคารที่ตีรวมถึงภายใน ห้องสุขาหรือเปิดพัดลมระบายอากาศ ในห้องสุขาตลอดเวลา ทั้งนี้ ให้ทำ ความสะอาดเครื่องปรับอากาศและ จัดการฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอ (ให้ทำ ความสะอาดทุก 3 เดือนหรือตาม คำแนะนำ ผู้ผลิต) เปิดประตู/หน้าต่าง ก่อนและหลังให้บริการอย่างน้อย 1 ชั่วโมง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ดานผู้ให้บริการ (COVID Free Personal)							
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้ผู้ดูแลเด็ก ต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตร ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหลักสูตร การป้องกันควบคุมโรค สำหรับเด็ก ปฐมวัย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำกับ ติดตาม บุคลากรให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน การติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention for COVID-19) และมาตรการ DMHTTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัคซีนภูมิตรวจหาเชื้อโควิด-19)	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
13	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรได้รับการฉีดวัคซีน ครบตามเกณฑ์ที่ราชการ กำหนด โดยได้รับวัคซีน 100% ของ บุคลากรทั้งหมด	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรของ ต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ของบุคลากรทั้งหมด ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่นเกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
15	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้บุคลากรมีการ ประเมินความเสี่ยงของตนเองและได้รับการ คัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการ โรคติดต่อจังหวัด)	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
16	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอาการติดเชื้อทางเดินหายใจหรือมีความเสี่ยง (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) ให้หยุดการมาปฏิบัติงาน ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาจนหาย เป็นปกติ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
17	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเสี่ยงสูง (ผู้ที่ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัย ตลอดช่วงเวลาที่มีการสัมผัสใกล้ชิดผู้ติดเชื้อ) ให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา ตามมาตรฐานทางการแพทย์ สังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK/RT-PCR	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
18	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเสี่ยงต่ำ (ผู้สัมผัสใกล้ชิดที่ไม่เข้าเกณฑ์ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง) ไม่ต้องกักตัว แต่ให้ตรวจ ATK ซ้ำ ในวันที่ 5 และ 10 หรือเมื่อมีอาการ เน้นมาตรการป้องกันการแพร่เชื้ออย่างเคร่งครัดหลังการสัมผัสโรค	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
19	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
20	บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคโควิด -19 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อเฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาปฏิบัติงานที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านผู้รับบริการ (COVID FREE Customer)							
21	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำรวจความต้องการและความจำเป็นของครอบครัว ในการให้เด็กมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
22	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ต้องได้รับการตรวจ ATK/RT-PCR ครบ 100% ก่อนเปิดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่เกิน 1-3 วัน (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
23	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ประเมินความเสี่ยงของตนเองเป็นประจำ และลงทะเบียนเข้า-ออกจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกครั้ง หากพบว่ามีความเสี่ยงปานกลางหรือเสี่ยงสูงให้งดการเข้ารับบริการ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
24	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ปฏิบัติตามมาตรการส่วนบุคคล มาตรการ DMHTA (เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ วัคซีนภูมิ และลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน) อย่างเคร่งครัด มุ่งลดการติดเชื้อ และแพร่กระจายเชื้อโดยยึดหลัก Universal Prevention	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
25	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนของเด็กปฐมวัยที่ใช้บริการของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องแสดงหลักฐานการฉีดวัคซีน ทั้งเข็มปกติและเข็มกระตุ้นตามเกณฑ์ที่ราชการกำหนด	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยหรือสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่พักอาศัยอยู่ในทุกพื้นที่ที่มีการเฝ้าระวังโรคและคัดกรองอาการป่วยเป็นประจำ และอาจตรวจ ATK เมื่อมีอาการป่วย (ปรับตามดุลยพินิจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด)	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้
27	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีอาการ ติดเชื้อทางเดินหายใจ (มีอุณหภูมิร่างกายสูงกว่า 37.5 องศา เซลเซียส หรือ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูกหายใจไม่สะดวก อาจมีปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องเสีย) หรือมีความเสี่ยงให้หยุดการมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้ปรึกษาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา จนหายเป็นปกติ	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
28	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีความเสี่ยงการสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวหรืออาศัยอยู่รวมบ้านกับผู้ป่วยยืนยัน ทั้งที่มีอาการและไม่มีอาการให้หยุดมารับบริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสังเกตอาการและตรวจหาเชื้อแบบ ATK /RT-PCR	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
29	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่มีผล ATK/RT-PCR เป็นบวก ให้รีบแจ้งให้ผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทราบทันที และรีบเข้ากระบวนการรักษาตามแนวทางของพื้นที่ที่พักอาศัยอยู่	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
30	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กปฐมวัยที่ป่วยยืนยัน ด้วยโรคโควิด-19 เมื่อรักษาครบตามกระบวนการ และไม่มีอาการของการติดเชื้อเฉียบพลันแล้ว ให้กลับมาใช้บริการที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ โดยมีใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลนั้น มาแสดงเป็นหลักฐาน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	เนตรชนก อุทเลิศ
วัน เดือน ปี เกิด	11 มีนาคม 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 ศษ.บ.(สุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	84/3 หมู่ 7 ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
ผลงานตีพิมพ์	เนตรชนก อุทเลิศ (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). การศึกษาสภาพ การปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 1092-1103). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

